

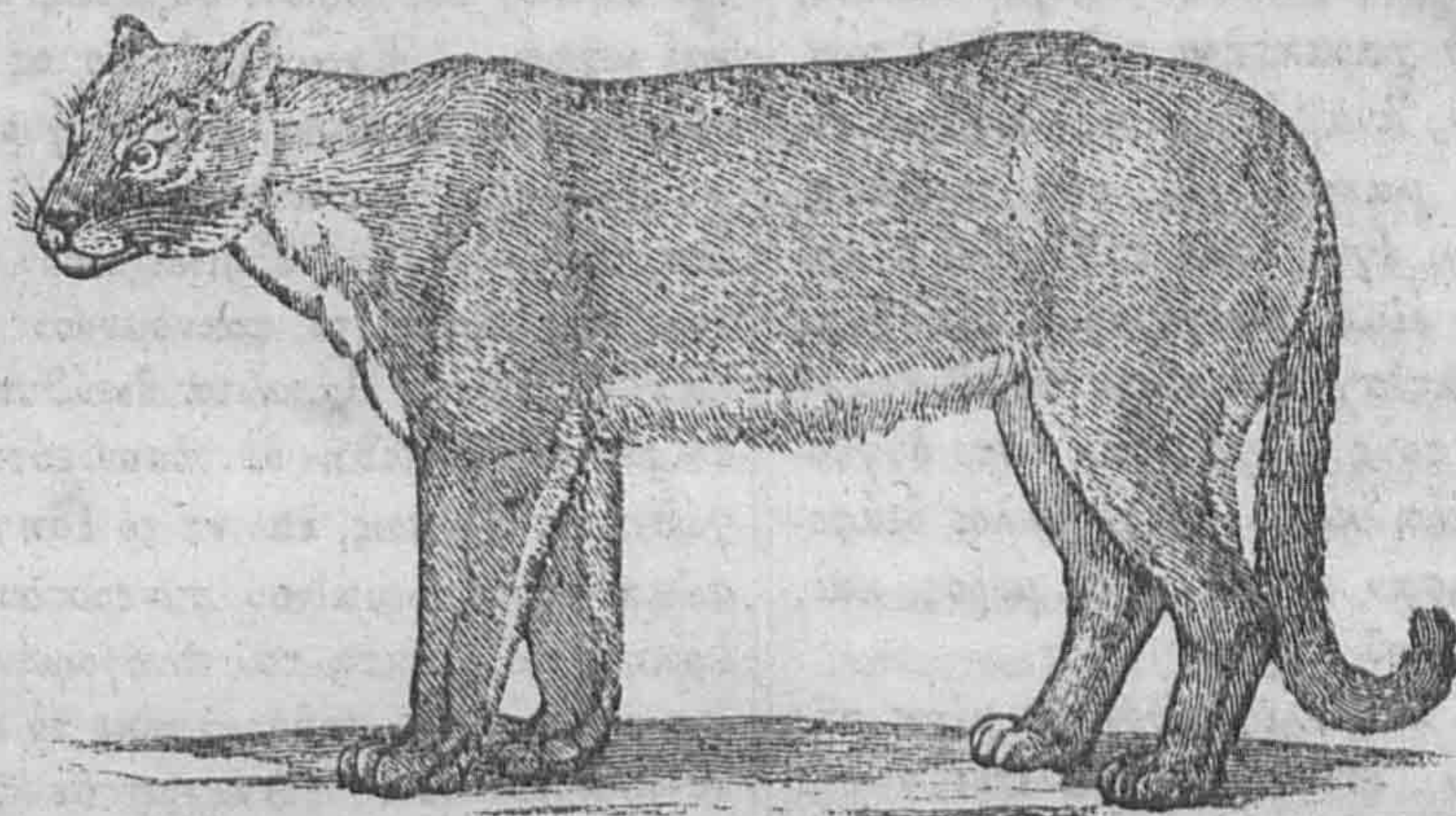
ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΙΟΥΝΙΟΣ, 1839.]

[ΑΡΙΘ. 30.]

ΛΕΩΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ, ἢ ΚΟΥΓΟΥΑΡ.

Το Ἀμερικανὸν τοῦτο θηρίον κοινῶς μὲν λέγεται Κούγουαρ καὶ Πάνθηρ, κάποτε δὲ Λέων Ἀμερικανός, ἐκ τῆς ὁμοιότητος αὐτοῦ κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸ χρῶμα πρὸς τὸν λείοντα τῆς Ἀνατολικῆς ἠπείρου. Εἶναι μὲν ὀλίγον τι μικρότερον, ἀλλ' ὄχι καὶ ὑποδεέστερον κατὰ τὴν μεγαλοψυχίαν, τὴν ἐπιείκειαν, καὶ τὴν γενναιοῦτητα, αἵτινες τόσον πλουσιοπαρόχως, πλὴν καὶ ψευδῶς, ἀπεδόθησαν εἰς τὸν βασιλέα τῶν θηρίων. Ὁ Κούγουαρ εἶναι ὡς ἐν τρίτον μικρότερος τοῦ λείοντος, στερεῖται δὲ ἀπὸ χαίτην, ὡς καὶ ἀπὸ θύσανον εἰς τὴν ἄκραν τῆς οὐρᾶς, ἣτις ἔχει τὸ ἥμισυ περίπου μῆκος τοῦ σώματος καὶ τῆς κεφαλῆς.

Ἀρχήτερα, τὸ θηρίον τοῦτο ὑπῆρχεν ἀρκετὰ πολυάριθμον εἰς ὅλας τὰς εὐκράτους καὶ θερμὰς χώρας τῆς Ἀμερικῆς· ἀκόμη δὲ καὶ τὴν σήμερον, εὐρίσκεται, ἂν καὶ οὐδὲως πολυπληθὲς, εἰς τὰ νότια, τὰ μέσα, καὶ τὰ βορειοδυτικὰ μέρη τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, καταντῶν ὁμως βαθμηδὸν σπανιώτερον, καθόσον αὐξάνει ὁ πληθυσμὸς, καὶ ἐκτείνεται ἡ καλλιέργεια. Εἶναι μὲν ἄγριον καὶ θηριῶδες ζῷον, πλὴν δειλὸν καὶ προσεκτικόν. Κατὰ τὴν ἀγριότητα ἐξισοῦται μὲ τὰ περισσότερα τῶν ὁμοειδῶν του, καὶ φονεῖει πάμπολλα μικρὰ ζῷα, διὰ νὰ πίνη τὸ αἷμά των· ὅταν δὲ ἡ πείνα τὸ βιάσῃ, ἐφορᾷ καὶ κατὰ μεγάλων τετραπόδων, ἂν καὶ δὲν ἐπιτυχαίνη πάντοτε.

Ὅταν ὁ Ἀμερικανὸς λέων πιάσῃ πρόβατον ἢ μόσχον, σφίγγει αὐτὸ ἀπὸ τὸν λαιμὸν, καὶ, ρίπτων εἰς τὰ νῶτα τὸ θῦμά του, τρέχει μὲ πολλὴν εὐκολίαν καὶ ταχύτητα, ὥστε νὰ τὸ καταφάγῃ μὲ ἡσυχίαν. Δορκάδας, χοίρους, πρόβατα, καὶ μόσχους διαφθείρει ὡς ἐπιτοπλεῖστον ὁ

Κούγουαρ· καὶ κάποτε ἐν ἡ δύο ἀπὸ τὰ θηρία ταῦτα ἐπροξένησαν μεγίστην θραῦσιν εἰς ποίμνια καὶ εἰς ἀγέλας. Ἀναβαίνουν, ἢ, μᾶλλον, πηδοῦν ἐπάνω εἰς μεγάλα δένδρα, μὲ θαυμαστὴν εὐκολίαν καὶ ταχύτητα· ἀπεκεῖ δὲ πίπτοντα κατεπάνω εἰς δορκάδας καὶ ἄλλα τετράποδα, ἀρπάζουν οὕτω ὅσα οὐδέποτε ἤθελαν ἐμπορέσειν νὰ προφθάσωσι.

Κατὰ μὲν τὴν ἡμέραν σπανίως βλέπεται ὁ Κούγουαρ· ἀλλὰ τὴν νύκτα φρίττει πολλάκις ὁ ὄδοιπόρος ἀκούων τὴν εἰς αὐτὸν ἰδιάζουσαν κραυγὴν, ἢ ξυσπᾶται αἰσθανόμενος τὰ προσεκτικὰ βήματα τοῦ ζώου λαθραίως πλησιάζοντος, μὲ σκοπὸν νὰ πηδήσῃ κατὰ τινος ἀπροφυλάκτου ἢ κοιμωμένου, τὸν ὁποῖον τίποτε ἄλλο δὲν ἐμπορεῖ νὰ σώσῃ εἰμὴ ταχεῖα φυγὴ. Ὅτι ὁ Κούγουαρ ἐφορᾷ κατὰ ζώων μεγάλων καὶ ἰσχυρῶν, εἶναι πασίγνωστον εἰς τοὺς διατρίψαντας ὅπου εὐρίσκεται τὸ θηρίον τοῦτο· καὶ βεβαιοῦται ὑπὸ τοῦ ἐφεξῆς ἀνεκδότου.

Πραγματευτῆς ὄδοιπόρος, ἄοπλος ὢν, καὶ κρατῶν ἱκανὰ χρήματα, ἔλαβεν ὑποψίαν ὅτι ἐμελλε νὰ ληστευθῇ, καὶ ἀπεφάσισε μεθ' ἐνὸς ἄλλου συνοδοιπόρου, καὶ αὐτοῦ ἀόπλου, νὰ διανυκτερεύσωσιν εἰς τὰ ὄαση χωρὶς πῦρ· ὅθεν, ἀφήσαντες τοὺς ἵππους αὐτῶν λυτοὺς, ἐπλάγιασαν ἐπὶ τῶν φύλλων καθεῖς μὲ τὸ ἐπάπλωμά του. Τὴν νύκτα ἐξύπνησαν ἀκούσαντες τοὺς ἵππους νὰ ῥογχαζῶσι· μετ' ὀλίγον ἤκουσαν αὐτοὺς πηδῶντας, ὡς νὰ ἐξήτει κανεῖς νὰ τοὺς πιάσῃ· ἀφοῦ δ' ἐπέρασε μερικὴ ὥρα, ἤκουσαν πάλιν καὶ οἱ δύο θόρυβον, τὸν ὁποῖον ὑπέλαβαν ὡς προερχόμενον ἐξ ἀνθρώπου, συρομένου πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν του· καθότι ἤκουαν, πρῶτον, μίαν χεῖρα προσεκτικῶς ἐκτεινομένην καὶ πιε-

ζομένην ἐλαφρότατα ἐπὶ τῶν φύλλων, διὰ νὰ μὴ γένη πολλή ταραχή, ἔπειτα τὴν ἄλλην, καὶ, τελευταῖον, τὰ λοιπὰ μέλη, ὁμοιότροπως, καὶ μὲ ἴσην φροντίδα. Ὅτε δὲ τοὺς ἐφάνη ὅτι ὁ πονηρὸς οὗτος ληστής δὲν ἀπεῖχεν εἰμὴ τέσσαρας ἢ πάντε πῆχεις, ἤγγιζαν ὁ εἰς τὸν ἄλλον, ἀνεπήδησαν συγχρόνως, καὶ ἔδραμαν ἀρκετὰ μακρὰν εἰς ἄλλο μέρος τοῦ αὐτοῦ δάσου, ὅπου ἔμειναν χωρὶς πλέον νὰ ἐνοχληθῶσι. Μετ' ὀλίγον, ἤκουσαν τοὺς ἵππους μανιωδῶς ῥογχάζοντας καὶ πηδῶντας· πλὴν δὲν ἐτόλμησαν νὰ σηκωθῶσιν, ἕως οὗ ἐφεγξε καλῶς, καθότι ἠγνίσουν εἰσέτι τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἐχθροῦ των.

Ὅτε πλέον ἐξημέρωσεν, ἀναβάντες εἰς δένδρον τι, ἀνεκάλυψαν τοὺς ἵππους μακρὰν εἰς τὴν πεδιάδα. Ἀφοῦ δὲ τοὺς ἐπλησίασαν, ἐγνώρισαν εὐθὺς ὅτι ὁ ταραχοποιὸς ἄλλος δὲν ἦτον εἰμὴ Κούγουαρ. Πηδήσας κατεπάνω τῶν ἵππων, κατέσχισεν οὕτω τὰ δυστυχῆ ζῶα μὲ τοὺς ὀδόντας καὶ τοὺς ὄνυχάς του, ὥστε δυσκολώτατα ἠμπέrouν νὰ τὰ ἐλαύνωσι. Καὶ ἄλλοι διάφοροι περιηγηταὶ ἠνωχλήθησαν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, καὶ, ὡς πιστεύεται, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ θηρίου.

Εἰς τὰ μεμακρυσμένα καὶ ὀλιγάνθρωπα μέρη τῆς Πενσυλβανίας, μιᾶς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ὑπάρχει ἔτι ὁ Καίγουαρ· ἡ δ' ἐπομένη διήγησις τοῦ τρόπου, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐφονεύθησαν ἐκεῖ ὅσοι τῶν ζῶων τούτων, εἶναι ἀξιοπεριέργος, διὰ τὰ συνακολουθήσαντα ἰδιαιτέρα περιστατικά.

Τὴν ὀγδόην Δεκεμβρίου 1825, κυνηγὸς τις ἐπλήγωσε ζορκάδιον εἰς τὴν πλάτην· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἦτο θανατηφόρος ἡ πληγὴ, καὶ τὸ ζῶον ἔφυγεν, ὁ κυνηγὸς ἔδραμεν ἱκανὴν ἄραν κατόπιν αὐτοῦ, ἕως οὗ τὸ ἶδε, τέλος πάντων, ὡς πεντήκοντα πῆχεις μακρὰν, κείμενον μὲ τοὺς πόδας ἄνω, τὸν δὲ λαιμὸν αὐτοῦ κρατῶμενον ὑπὸ τινος Κούγουαρ· εὐθὺς πυροβολήσας, τὸν ἐκτύπησεν εἰς τὴν καρδίαν, τὸ δὲ θηρίον ἀφῆκε τὸ ζορκάδιον, ἐπροχώρησεν ὀλίγα βήματα, καὶ κατέπεσε νεκρὸν. Ἀφοῦ πάλιν ἐγίμισε τὸ τουφέκιον, στοχαζόμενος ὅτι ὁ πάνθηρ ἦτο σκοτωμένος, ἐστράφη πρὸς τὸ πληγωμένον ζορκάδιον· πλὴν ἐθαύμασεν ἰδὼν ἄλλον πάνθηρα, ἔτοιμον νὰ τοῦ ἀποσπάσῃ τὴν κεφαλὴν· διότι, ὡς ἐφάνη τώρα, καὶ οἱ δύο πάνθηρες ἐκράτουν ἀπὸ τὸν λαιμὸν τὸ ζορκάδιον, τὴν στιγμὴν ὅτε ὁ πρῶτος ἐφονεύθη. Τὸ σῶμα τοῦ ζορκάδιου ἦτο μετὰ τοῦ κυνηγοῦ καὶ τοῦ δευτέρου πάνθηρος, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἄλλο τι δὲν ἐφαίνετο παρὰ ἡ κεφαλὴ. Εἰς ταύτην ὤματιασεν ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ τουφέκιόν του, καὶ τὸ βόλιον ἐμβῆκεν εἰς τὴν γωνίαν τοῦ ὀφθαλμοῦ. Τὸ θηρίον ἔμεινεν ἡσυχον ὀλίγα λεπτά, ἔπειτα δὲ, κατὰ πρώτην φοράν, ἀφῆκε τὸ ζορκάδιον, καὶ ἐπροπάτησεν ἄνωθεν αὐτοῦ πρὸς τὸν κυνηγόν, ὅστις ἐπυροβόλησεν ἐκ δευτέρου, καὶ τὸ διεπέρασε πλησίον τῆς καρδίας. Τὴν στιγμὴν ταύτην ἐσηκώθη τὸ ζορκάδιον, ἐπρόσκοψεν εἰς τὸ πτώμα τοῦ πάνθηρος, τὸς ἀπηλλάχθη, καὶ ἔφυγε. Τρίτη πυροβολήσις ἐπλήγωσεν ἐκ νέου τὸν πάνθηρα· μ' ὄλον τοῦτο εἰσέτι ἔμενεν ὄρθιος, ἀλλ' ἀφοῦ μετεγεμίσθη τὸ τουφέ-

κιον, καὶ τέταρτον βόλιον διεπέρασε τὸ ὀπισθεν μέρος τῆς κάτω σιαγόνας του, πεσὼν ἐξέπνευσε.

Δύο κυνηγοὶ ἐξῆλθον μετὰ ὀλίγο σκύλων εἰς θήρας ζήτησιν. Εἰς τοὺς πρόποδας μεγάλου τινὸς λόφου ἐσυμφώνησαν νὰ περιέλθωσιν αὐτὸν κατὰ ἐναντίας διευθύνσεις· ὅτε δὲ ὁ εἰς ἐπυροβόλει, νὰ τρέχῃ ὁ ἄλλος πρὸς βοήθειάν του. Μετ' ὀλίγον ἀφοῦ ἐχώρισαν, ἤκουσε κρότον τουφεκίου εἰς ἐξ αὐτῶν, ὅστις, σπεύσας πρὸς τὸ μέρος τῆς πυροβολήσεως, μετὰ τινα ζήτησιν, εὔρηκε τὸν σκύλον τοῦ ἄλλου, φοβερῶς πως κατεσπαραγμένον, καὶ νεκρὸν. Ἐνῶ δὲ, ἐντρομος διὰ τὸν σύντροφον αὐτοῦ, ἐκύτταξεν ἀνησύχως ὀλόγυρα, ἐφρίξεν ἀπὸ τὸ τραχὺ βρύχημα ἑνὸς πάνθηρος, τὸν ὁποῖον ἶδεν ἐπὶ μεγάλου τινὸς δένδρου, ἐξηπλωμένον εἰς τὸ σῶμα τοῦ φίλου του, καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον μελετῶντα προσβολὴν κατ' ἑαυτοῦ. Πάραυτα διεύθυνε κατὰ τοῦ θηρίου τὸ τουφέκιον, ἐστάθη δὲ τόσον εὐτυχῆς, ὥστε νὰ τὸ πληγώσῃ θανασίμως, καὶ νὰ τὸ ἶδῃ πίπτον καταγῆς μὲ τὸ σῶμα τοῦ φονευμένου συντρόφου του. Ὁ σκύλος του ὤρμησε τότε κατὰ τοῦ πληγωμένου Κούγουαρ, ὅστις μ' ἓνα κτύπον τοῦ ποδὸς ἀφῆκε τὸ ἄθλιον ζῶον νεκρὸν εἰς τὸ πλάγιόν του. Ἀνεχώρησε τότε ὁ διασωθεὶς κυνηγὸς, ἐπιστρέψας δὲ ταχέως μετὰ διαφόρων ἄλλων εὔρηκαν τὸν νεκρὸν πάνθηρα ἐκτεταμένον πλησίον εἰς τὰ νεκρὰ σώματα τοῦ κυνηγοῦ καὶ τῶν πιστῶν σκύλων.

ΟΙ ΙΣΛΑΝΔΟΙ.

Εἰς τὸν πρῶτον ἀριθμὸν τῆς Ἀποθήκης, κατεχωρίσαμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς φιλομαθείας τῶν Ἰσλανδῶν· νῦν δ' ἐμβαίνομεν εἰς περιγραφὴν σύντομον τοῦ ἀξιολόγου αὐτοῦ λαοῦ, ὅστις, μὲ πᾶν σχεδὸν φυσικὸν ὑστέρημα, ἐπολιτίσθη ἀρχήτ' ῥα παντὸς ἄλλου ἔθνους τῆς νεωτέρας Εὐρώπης.

Ἐν βλέμμα εἰς τὸν γεωγραφικὸν πίνακα ἀρκεῖ νὰ μᾶς δείξῃ τὴν βορειοτάτην, ἐπομένως δὲ καὶ ψυχροτάτην, θῆσιν τῆς Ἰσλανδίας. Περὶ τὸ 860, καθόσον γνωρίζομεν βασίμως ἀπὸ τὴν ἱστορίαν, ἀνεκάλυψαν πρῶτον τὴν νῆσον ταύτην Νορβεγοὶ τινες καὶ Σβέκοι ἐπιχειρηματῆαι θαλασσινοί. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἡ Νορβηγία ἦτο πολιτεία χωριστὴ, ἀνεξαρτήτως βασιλευμένη, κατοικουμένη δὲ ὑπὸ κλάδου τῆς μεγάλης Γευτονικῆς πατριάς. Ἀλλὰ, περὶ τὰ δεκατέσσαρα ἔτη μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἰσλανδίας, κατεπάτησε τὴν ἐλευθερίαν τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ ὁ Νορβεγὸς κυρίαρχος, καὶ πολλοὶ, τοῦτο μὴ δυνάμενοι νὰ ὑποφέρωσιν, ἐπρόκριναν μᾶλλον νὰ μετοικήσωσιν εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἄκαρπον νῆσον. Ἡ πρώτη ἀποικία κατέλαβε μέρος τοῦ παραλίου τῆς Ἰσλανδίας περὶ τὸ 875. Μετ' ὀλίγον δὲ, τὸ αὐτὸ φιλελεύθερον αἶσθημα ἔσπρωξεν ἄλλους Νορβεγοὺς εἰς τὰς αὐτὰς πολυταράχους ὄχθας, καὶ εἰς διάστημα ὀλίγων ἐτῶν ἐπληρώθη ἔτι μᾶλλον ἡ δύναμις τοῦ νηπιακοῦ καταστήματος ἀπὸ πλείστας οἰκογενεῖας Δάνων καὶ Σβέκων, καὶ ἀπ' ὀλίγους Σκώτους καὶ Ἰρλανδοὺς μετοίκους.

Πιστεύουν πολλοί, καὶ μέ τινα βάσιν, ὅτι τὸ κλίμα τῆς Ἰσλανδίας κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἦτον ὀπωσοῦν ὀλιγώτερον δύσκρατον παρὰ τὴν σήμερον, ἀλλ' ἀμφιβάλλεται ἂν ἐγίνοντο ἐκεῖ ποτὲ δημητριακὰ εἶδη. Πολλὰ ὅμως μέρη τῆς νήσου, ὅτε δὲν ἦσαν χιονοσκεπάστα, ἐχρησίμευαν εἰς κτηνοτροφίαν· ἡ δὲ περικύκλω θάλασσα ἐβρυν ἀπὸ παντοσιδῆ ὀψάρια, τὰ ὅποια καὶ τροφὴν παρεῖχαν εἰς τοὺς νέους οἰκιστὰς, καὶ ἔλαιον πρὸς φωτισμὸν τοῦ μακροῦ καὶ σκοτεινοῦ χειμῶνος. Καταρχὰς οἱ Ἰσλανδοὶ ἦσαν μόνον ποιμένες καὶ ἀλιεῖς. Εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην, καὶ πολὺν καιρὸν πρὶν συνδράμωσι πολυάριθμα περιστατικὰ, ἄστε νὰ ἐπιφέρωσι τοιοῦτο σύστημα εἰς κἀνὲν ἄλλο μέρος τῆς Εὐρώπης, ἐσχημάτισαν οἱ Ἰσλανδοὶ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα. Πᾶς ἰδιοκτῆτης εἶχε τὸ δικαίωμα τῆς ψηφοφορίας· διὰ δὲ τῆς μαθήσεως καὶ ἀμέμπτου ἠθικῆς διαγωγῆς ἐφθανε πᾶς ἐλεύθερος εἰς πολιτικὴν δύναμιν καὶ ἀξίαν· ἀλλὰ βαθμηδὸν πολλαὶ τῶν πρώτων θέσεων ἐγιναν κληρονομικαὶ εἰς ἀρχαίας ἢ ὀνομαστὰς οἰκογενείας, ὥστε ἡ διοίκησις κατήντησε πλέον ἀριστοκρατικῆ. Ὅλα ὅμως τὰ λοιπὰ δικαιώματα παντὸς ἐλευθέρου Ἰσλανδοῦ ἔμειναν ὅλως ἀνεπηρέαστα. Ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις συνήρχετο κατ' ἔτος ἐπὶ τῶν ὄχθων λίμνης τινός, καὶ ἐκεῖ, εἰς τὸ ἔκλειρον, ἐσκέπτοντο περὶ τῶν μέτρων, ὅσα ἔπρεπε νὰ λάβωσιν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος. Ὁ πρόεδρος, εἰς τὸν ὁποῖον ἦτον ἐπιτετραμμένη ἡ ἐκτελεστικὴ δύναμις, ἐκλέγετο καὶ καθηρεῖτο κατ' ἀρέσκειαν τῆς συνελεύσεως.

Τὸ καλοκαίριον, οἱ εὐρωστοὶ οὗτοι ἄνδρες ἐβόσκον τὰ ποίμνια των, ἐκαλλιέργουν τῆδε κἀκεῖσε μέρη τινὰ τῆς ὀλιγοκάρπου χώρας των, καὶ ἠλίευν εἰς τὸν πολυτάρακτον ἁκεανόν· τὸν δὲ χειμῶνα, εἰς νύκτα βεβυθισμένοι, ἠσύχαζαν ἐξ ἀνάγκης. Πρὸς ἐλάφρωσιν δὲ τῆς ἐκ τοῦ ὄχληροῦ αὐτοῦ καιροῦ προξενουμένης ἀνίας, ἀπήγγελλαν εἰς τὰς οἰκογενείας αὐτῶν, συνηθροισμένας τριγύρω τοῦ πυρός καὶ τοῦ λύχνου, τὴν καταγωγὴν καὶ τὰ γενναῖα κατορθώματα τῶν ἰδίων προγόνων, καὶ περιέγραφαν ἐμμέτρως τὰς χώρας, ὅθεν εἶχαν ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἰσλανδίαν πρὸς ζήτησιν τῆς ἐλευθερίας.

Τὴν ἀγάπην ταύτην τῆς γενεαλογίας καὶ ποιήσεως, ἥτις ἀληθῶς ἐχαρακτήριζεν ἐξίσου τοὺς Νορβεγοὺς, Δάνους, καὶ ὅλας τὰς Τευτονικὰς φυλάς, τὴν εἶχαν φέρειν μεθ' ἑαυτῶν· ἀλλ' ἀφοῦ κατώκησαν εἰς νῆσον, ὅπου καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἀνηλίου χειμῶνος δὲν εἶχαν ἄλλην τινὰ διασκέδασιν, ἐκυριεύθησαν ὑπ' αὐτῆς πολὺ μᾶλλον παρ' ὅτε διῆγαν ὑπὸ κλίμα ἰλαρώτερον. Ἐντεῦθεν ἐβελτιώθησαν ἡ ποίησις καὶ τὰ χρονικά των. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, διεφημίσθη ἡ βελτίωσις αὐτῆ εἰς τὰ ἔξω, καὶ οἱ ποιηταὶ τῆς Ἰσλανδίας προσεκαλοῦντο εἰς ξένας αὐλάς. Οἱ ἄρχοντες τῆς Ἀγγλίας, Ἰρλανδίας, Σβεκίας, Δανίας, καὶ Νορβηγίας, ἐντιμώτατα ὑποδεχόμενοι αὐτοὺς καὶ περιποιοῦμενοι, τοὺς ἐξαπέστειλαν μὲ πλοῦτη. Τὰ γράμματα ἐγιναν οὕτω εἰς τοὺς Ἰσλανδοὺς εἶδος ἐμπορίου, καὶ οἱ καρποὶ τοῦ

νοῦς ἠλλάσσοντο διὰ ξένας τρυφὰς ἢ ἀναπαύσεις, τὰς ὁποίας φυσικῶς ἐστερεῖτο ἡ νῆσός των. Ὡς ἀλιεῖς οἱ Ἰσλανδοὶ ἦσαν τολμηροὶ ναῦται· θαλασσινοὶ ἐχρηάζοντο νὰ μεταφέρωσι τοὺς ποιητὰς εἰς τοὺς ξένους ἡγεμόνας, καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ἠύξανεν ἡ ναυτικὴ των ἐμπειρία. Μετ' ὀλίγον, ἔμποροι συνηκολούθουν τοὺς ποιητὰς, καὶ οὕτως ἐπροχώρει τὸ ξενικὸν ἐμπόριον τῆς νήσου.

Τὸ 1000 ἔτος, ἐπεστράφησαν εἰς τὸν Χριστιανισμόν οἱ ἀξιοπεριεργοὶ οὗτοι ἄνθρωποι. Μετὰ πεντήκοντα περίπου ἔτη, ὁ πρῶτος αὐτῶν ἐπίσκοπος ἐθεμελίωσε τὴν πρώτην σχολὴν ἢ γυμνάσιον, καὶ τότε ἀντικατεστάθη τὸ Ῥωμαϊκὸν Ἀλφάβητον εἰς τόπον τῶν ἐλλειπῶν καὶ ἀγροίκων Ῥυνικῶν χαρακτήρων. Τρεῖς ἄλλαι σχολαὶ μετ' ὀλίγον ἐσυστήθησαν, καὶ τὰ μοναστήρια, τὰ νῦν πρῶτον ἀνεγερθέντα, ἐχρησίμευαν καὶ αὐτὰ ὡς διδακτήρια. Κατὰ τὸ τελευταῖον ἡμισυ τῆς ἐνδεκάτης καὶ τὸ ὅλον τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος οἱ Λατῖνοι συγγραφεῖς παρεδίδοντο ἐπιμελῶς εἰς τὰ γυμνάσια ταῦτα, τινὲς δὲ τῶν πτωχῶν τούτων ἀπομακρυσμένων Ἰσλανδῶν ἐσπούδαζαν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν. Αἱ μηχανικαὶ τέχναι, τὰ μαθηματικά, καὶ ἡ ἀστρονομία, τῶν ὁποίων ἠσθάνοντο τὴν ἀνάγκην, καθόσον ἐξέτειναν τὰς θαλασσίους αὐτῶν ἐπιχειρήσεις, ἐκαλλιεργοῦντο προσέτι ἐπιμόνως.

Περὶ τὰ μέσα τῆς δεκάτης τρίτης ἑκατονταετηρίδος, πλεῖσταὶ ζηλοτυπίαὶ καὶ διχόνοιαὶ ἐξέσπασαν μεταξὺ τῶν πρώτων ἀριστοκρατικῶν· ὅθεν ἐκ συμφώνου μετεφέρθη ἡ νῆσος εἰς τοὺς Νορβεγοὺς βασιλεῖς. Τὸ 1380 καὶ αὐτὴ ἡ Νορβηγία ἔπαυσε νὰ ἦναι βασιλείον ἀνεξάρτητον, ἐπισυναφθεῖσα εἰς τὴν Δανίαν· ἡ δὲ Ἰσλανδία ἐδόθη μετ' αὐτῆς. Καὶ αἱ δύο αὗται μεταφοραὶ φαίνεται νὰ ἐγιναν χωρὶς βίαιόν τινα κλονισμόν, καὶ νὰ ἐπροξένησαν ὀλίγας καὶ ἀσημάντους μεταβολὰς εἰς τὴν κυβέρνησιν τοῦ τόπου. Τὰ δ' αἴτια, διὰ τὰ ὅποια ἔχασεν ἡ Ἰσλανδία τὴν φιλολογικὴν αὐτῆς ὑπεροχὴν, ἦσαν πάντῃ ἀλλότρια τῶν πολιτικῶν τούτων μεταβολῶν. Τὸ καθ' ὅλην τὴν ἀρκτῶαν Εὐρώπην φιλολογικὸν αὐτῆς μονοπωλεῖον ἔχασεν ἡ Ἰσλανδία, ἐπειδὴ ἄλλαι χῆραι ἠγέρθησαν ἀπὸ τὸν ὕπνον τῆς βαρβαρότητος, καὶ ἤρχισαν νὰ καλλιερῶσι τὴν φιλολογίαν καὶ τὰς ἐπιστήμας.

Τὸ 1402, φοβερὸς τις λοιμὸς ἀφῆρπασε δύο τρίτα τῶν κατοίκων τῆς Ἰσλανδίας· τὴν συμφορὰν ταύτην ἠκολούθησε χειμὼν τόσοσ ὀδυρμὸς, ὥστε δὲν ἐξεχέμασε τὸ δεκατημόριον κᾶν τῶν βοσκημάτων, τὴν δὲ ζημίαν ταύτην διεδέχθησαν αἱ λεηλασίαι βαρβάρων τινῶν Ἀγγλῶν πειρατῶν. Κατὰ συνέπειαν τούτων ἀπάντων ἐξέπεσαν καὶ ἠθικῶς καὶ φυσικῶς οἱ δυστυχεῖς νησιῶται, ἀλλ' οὐδ' εἰς ἐκείνην τὴν ἐποχὴν οὐδ' εἰς κἀμμίαν ἄλλην δὲν παρεκτράπησαν εἰς ὀκνηρίαν καὶ ἀγνοίαν. Ἀνδρείως ἀντεπολέμουν τὰ περιεστῶτα δεινὰ, ἐπιμένοντες εἰς πεφωτισμένον σύστημα ἐσωτερικῆς πολιτικῆς, εἰς ἐλευθερίους μεθόδους ἀνατροφῆς, καὶ εἰς ἡσυχον, σταθερὸν δρόμον ἀμέμπτου διαγωγῆς.

Τὸ 1530 ἔλαβαν οἱ Ἰσλανδοὶ τὸ πρῶτον τυπογραφικὸν πιεστήριον, καὶ θρησκευτικὴ ἀναμόρφωσις ταχέως ἠκολούθησε τὴν εἰσαγωγὴν αὐτοῦ. Οἱ τύποι τῶν ἐγίναν κατὰ πρῶτον ξύλινοι, καὶ ἀτελέστατοι. Τὸ 1574 εἰς τῶν ἐπισημοτέρων μεγάλως ἐβελτίωσε τὸ τυπογραφεῖόν των, πρὸ βλεψίας νέα πιεστήρια καὶ τύπους, τινὰς τῶν ὁποίων κατεσκεύασεν ἰδιοχείρως. Πρὸ τοῦ τέλους τῆς δεκάτης ἑκτῆς ἑκατονταετηρίδος, ἦσαν ἐκδομένα πολλὰ βιβλία ἀξιόλογα, καλατυπωμένα, ἐπωλοῦντο δὲ καθ' ὅλην τὴν νῆσον.

Πειραταὶ ἐξηκολούθουν ἔτι νὰ ἐνοχλῶσι τοὺς τραχεῖς καὶ πανερήμους αἰγιαλοὺς τῆς Ἰσλανδίας. Ἀκόμη καὶ τὸ 1616 οἱ πένητες οὗτοι καὶ ἀβλαβεῖς νησιῶται ὑπέφεραν ὄχι ὀλίγα δεινὰ ἀπὸ τινὰς Ἀγγλοῦς καὶ Γάλλους, οἵτινες ἀληθῶς πρέπει νὰ ἦσαν τέρατα κακίας. Συμφορὰ ἔτι δεινότερα τοὺς κατέλαβε τὸ 1627, ὅποτε Ἀλγερίνοι τινὲς ἐπραχώρησαν ἕως εἰς τὴν ἀπομακρυσμένην ταύτην νῆσον, καὶ ἀπαβάντες ἐπὶ τοῦ νοτίου αἰγιαλοῦ, ἐπραξάν τὰ πάνδεινα. Αὕτη εἶναι μία τῶν θλιβερωτέρων σελίδων εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἀπλῶν, ἀλλὰ πεφωτισμένων Ἰσλανδῶν. Τεσσαράκοντα ἢ πενήκοντα ἐξ αὐτῶν ἐσφάγησαν, καὶ σχεδὸν τετρακόσιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐφέρθησαν εἰς τὴν Μεσόγειον, κ' ἐπωλήθησαν ὡς ἀνδράποδα. Μετὰ ἐννέα ἔτη, ὅποτε ἐξηγόρασεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς τῆς Δανίας, μόνον τριάκοντα ἑπτὰ ἐκ τῶν τετρακοσίων εὐρέθησαν ζωντανοί, ἀπὸ δὲ τοὺς τριάκοντα ἑπτὰ, μόνον δεκατρεῖς ἔφθασαν εἰς τὴν πατρίδα των.

Καταρχὰς τῆς δεκάτης ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος ἔκαμαν εἰς τὴν Ἰσλανδίαν θραῦσιν τρομερὰν αἰ εὐλογίαι, μετὰ δὲ πενήκοντα ἔτη, ὑπὲρ τὰς δέκα χιλιάδας θανάτων προῆλθαν ἀπὸ λιμόν. Τὸ 1783, ἐκρήξεις ἠφαιστειοί, δεινότεραι ὁποῦνδῆποτε προγεννημένων, ἐξέσπασαν πανταχοῦ. Βαθεῖς ποταμοὶ ἐγέμισαν ἀπὸ λάβαν· τὰ βροσκήματα καὶ αἱ βροκαὶ διεφθάρησαν παντοῦ, καὶ ὑπὲρ τὸ ἐν ἔτος πυκνὸν νέφος καπνοῦ καὶ ἠφαιστειοῦ στάκτης ἐκάλυπτεν ὅλην τὴν νῆσον. Ἀκόμη καὶ ἡ θάλασσα ἐμολύνθη· τὰ ἰχθυοτραφεῖα ἐξηφανίσθησαν, αὐτὸ ἀνέλαβαν εἰσέτι ἀπὸ τὴν φοβερὰν ἐκείνην καταστροφὴν. Ὁ λιμὸς δὲ καὶ αἱ εὐλογίαι, ἐλθόντα κατόπιν τῶν ἐρημώσεων τούτων, ἐφθειραν ἐν τέταρτον τοῦ πληθυσμοῦ. Μόλις δὲ ἡ νῆσος ἤρχισε νὰ ἀνασαίγη ἀπὸ τὰς συμφορὰς ταύτας, καὶ, ὡς κτῆμα τῆς Δανίας περιπλεχθεῖσα εἰς τὰ δεινὰ τοῦ μεγάλου Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, ἴδε τὸ ἐμπόριόν της, ἥδη μὲν πολὺ περιωρισμένον, ἀλλ' ἀναγκαιότατον πρὸς ὑπαρξίν τῶν κατοίκων της, νὰ διακοπῇ ὀλοτέλα ὑπὸ τῆς θαλασσοκράτορος Βρετανίας.

Ὀλίγα τόποι ἐδοκίμασαν τριαύτην ἀλλεπάλληλον σειρὰν δυστυχημάτων· καὶ μ' ὅλον τοῦτο, μετὰ τοῦ 1650 καὶ 1810, ἐγέννησεν ἡ Ἰσλανδία ἀπὸ διακοσίων ἕως τριακοσίων ἀξιότιμους συγγραφεῖς.

Ἐπεται ἡ συνέχεια.

Ἀχάριστος, ὅστις ἐν παθῶν ἀμνημονεῖ.

ΘΕΟΣ.

ΟΛΟΝ τὸ νόημα τῆς λέξεως ταύτης, οὔτε ἀνθρωπίνῃ οὔτε ἀγγελικῇ γλῶσσᾳ δὲν δύναται ποτὲ νὰ τὸ παραστήσῃ, οὔτε νοῦς νὰ τὸ συλλάβῃ· διότι εἶναι ὡς βιβλίον μὲ ἀναρίθμητα φύλλα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα καθὲν ἔχει ἄπειρόν τινα σημασίαν. Δύνανται καὶ οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἅγιοι νὰ τὸ ἀναγινώσκωσιν εἰς αἰῶνας αἰῶνων, πλὴν ποτὲ δὲν θέλουσιν ἀναγνώσειν τὸ τελευταῖον φύλλον, οὔτε θέλουσιν καταλάβειν ἐντελῶς τὴν σημασίαν μιᾶς κἂν σελίδος. Φαντάσου τὸν καιρὸν, ὅποτε ὁ Θεὸς ὑπῆρχε μόνος, ὅποτε δὲν ὑπῆρχαν οὔτε οἱ οὐρανοί, οὔτε ἡ γῆ, οὔτε οἱ ἄγγελοι, οὔτε αἱ ἀνθρώποι. Δυστυχεῖς τῶντι καὶ τρισάθλιοι ἠθέλαμεν εἰσθεῖν καὶ ἡμεῖς καὶ πᾶν ἄλλο πλάσμα εἰς τοιαύτην κατάστασιν! Ἄλλ' ὁ Θεὸς ἦτο καὶ τότε τὸσον μακάριος, ὅσον δὲν δύναται τις νὰ φαντασθῇ, καὶ τὸσον μακάριος μάλιστα, ὥστε δὲν ἐπεδέχετο κάμμιαν αὔξησιν ἢ μακαριότητος του· διότι αὐτὸς εἶναι πηγὴ ὑπερχειλίζουσα, ἀνεξάντλητος καὶ ἀχανὴς ὠκεανὸς ὑπάρξεως, τελειότητος, καὶ εὐδαιμονίας, καὶ ὅταν ὑπερχειλίξῃ ὁ ἄπειρος οὗτος ὠκεανὸς, καὶ ἥλιοι, καὶ κόσμοι, καὶ ἄγγελοι, καὶ ἀνθρώποι λαμβάνουν τὴν ὑπαρξίν των.

Παρατήρησε ὀλίγον, σὲ παρακαλῶ, τὸν ἀξιοθαύμαστον τοῦτον Θεόν. Πλὴν ποῦ νὰ σταθῶμεν διὰ νὰ παρατηρήσωμεν αὐτόν; Τὸν ὠκεανὸν θέλοντες νὰ παρατηρήσωμεν, στεκόμεθα εἰς τὰς ὄχθας του· ἀλλ' ὁ ἄπειρος οὗτος τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς τελειότητος ὠκεανὸς δὲν ἔχει ὄχθας, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ὑπάρχει τόπος, ὅθεν νὰ τὸν θεωρήσωμεν, καθότι αὐτὸς εὐρίσκεται καὶ ἔσωθεν καὶ ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν καὶ ἄνωθεν καὶ κάτωθεν.

Κατ' ἄλλο τι ὁμως νόημα δὲν ὑπάρχει τόπος, ὅπου νὰ μὴ βλέπωμεν αὐτόν· διότι, 'Ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ποῦ φύγω; Ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ ἐκεῖ εἶ· ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ἄδην, πάρει. Ἐὰν λάβω τὰς πτέρυγας μου κατ' ὄρθρον, καὶ κατασκηνώσω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θαλάσσης, καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χεὶρ σου ὀδηγήσει με, καὶ καθέξει με ἡ δεξιὰ σου· ἐπειδὴ αὐτὸς εὐρίσκεται παντοῦ, καὶ ὅσα βλέπομεν ἔλαβαν ἀπ' αὐτόν τὴν ὑπαρξίν των· Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν, καὶ κινούμεθα, καὶ ἐσμεν, καὶ αὐτὸς ἐστὶ τὰ πάντα ἐν πᾶσι, καὶ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων· αὐτὸς Θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας.' Πλὴν, καὶ ὁ ἴδιος ἂν μᾶς ἔλεγε τί εἶναι, ὁ νοῦς μου δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ συλλάβῃ· ὅθεν τοῦτο μόνον μᾶς λέγει, Ἐγὼ εἶμι ὁ Ὄν! ἐγὼ εἶμι ὁ Θεός!

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ.—Μολονότι τὸ πάλαι ὑπῆρχαν πολλοὶ γίγαντες κατὰ τὴν φυσικὴν καὶ τὴν φιλοσοφίαν, μ' ὅλον ταῦτα λέγω ὅτι νάνος, ἰστάμενος ἐπὶ τῶν ὤμων γίγαντος, ἐμπορεῖ νὰ ἴδῃ μακρότερον παρὰ καὶ αὐτὸν τὸν γίγαντα.

Καλὸν δὲ θησαύρισμα, κειμένη χάρις.

Η ΑΓΓΛΙΑ, ΩΣ ΠΕΡΙΕΓΡΑΦΗ ΠΡΟ ΕΒΔΟ-
ΜΗΚΟΝΤΑ ΠΕΝΤΕ ΧΡΟΝΩΝ ΥΠΟ ΠΕ-
ΡΙΗΓΗΤΟΥ ΙΝΔΟΥ.

Συνέχεια και τέλος από Σελ. 71.

Οι Ἄγγλοι, λέγει ὁ Μίρζας Ἰτέσας Μοδὴν, δὲν ἔχουν συνήθειαν νὰ ἐπαινῶσιν αὐτοὶ ἑαυτοὺς, μάλιστα δὲ τοὺς φαίνεται ἄτιμον νὰ ὁμιλῇ τις περὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ κατορθωμάτων. Ἄν ἐρωτήσης περὶ κάμμιζς μάχης ἀξιωματικὸν, ὅστις διὰ τῆς ἐμπειρίας καὶ ἀνδρείας του συνετέλεσεν εἰς τὴν καλὴν αὐτῆς ἐκβασιν, σ' ἐξιστορεῖ τὰ γεγονότα ἀπλῶς καθὼς συνέβησαν. Ἐάν δ' ἄλλος τις ἐγκωμιάζῃ τὴν διαγωγὴν καὶ τὴν γενναιότητα τοῦ ἀξιωματικοῦ αὐτοῦ (ἐνώπιόν του), στρέφει πᾶραυτὰ ἐκεῖνος πρὸς τὴν γῆν τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ μένει σιωπηλὸς, ἀπὸ δὲ τὴν ὑπερβολικὴν αἰδῶ στᾶζει ὁ ἰδρῶς ἐκ τοῦ προσώπου του. Ἐν γένει λοιπὸν οἱ Ἄγγλοι δὲν νοστιμεύονται ποσῶς νὰ ἐπαινῇ τις αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον, ἢ, μᾶλλον εἰπεῖν, λαμβάνουν ἐνόχλησιν καὶ δυσαρέσκειαν. Οἱ περιαιτολογοῦντες νομίζονται δειλοὶ, οἱ δὲ παράσιτοι καὶ κολακες ψεῦσται. Ὅθεν εἰς τὰς συναναστροφὰς δὲν συνειθίζεται ἡ κολακεία. * * * Τῶνόντι, ὑπάρχει τι μωρότερον τῆς κολακείας; καὶ μ' ὄλον τοῦτο, πολλοὶ ἀξιωματικοὶ τῆς Ἰνδοστάν νομίζουσι ὅτι ἡ κολακεία καὶ ἡ περιαιτολογία καθιστάνουσι αὐτοὺς πολὺ σημαντικωτέρους ὡς, παραδείγματος χάριν, εἴαν τις μὲ χιλίους πολυμύχθους ἀγῶνας τύχη νὰ φονεύσῃ μίαν ἀλώπεκα, περιφέρεται πανταχοῦ τρανοφῶνως διακηρύττων, ὅτι ἐφόνευσε τίγριν, καὶ μὲ τρόπον γενναιότατον στῦρει τοὺς μύστακας, καὶ φουσκώνει τόσον ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνειαν, ὥστε μόλις χωροῦν αὐτὸν τὰ φορέματά του.

Τὰ ἐφεξῆς ἀληθεύουν μὲν ὡς πρὸς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ἀλλὰ τὴν σήμερον δὲν ὑπάρχουν πλέον οἱ ἐνταῦθα περιγραφόμενοι κακοῦργοι.—

Ἡ Ἀγγλία ἔχει ἐπίππους ληστὰς, οἵτινες ἀρπάζουσι ἐπὶ τῆς λεωφόρου. Τινὲς τῶν ἀνδρῶν τούτων εἶναι ἀπὸ περιπλοῦτους οἰκογενείας· ἀλλ' ἀσωτεύοντες τὴν πατρικὴν αὐτῶν περιουσίαν εἰς τὰ παικτῆρια καὶ τὰ χαμαιτυπεῖα, κατανοτῶν εἰς ἐνδειαν, καὶ τότε, ἄλλον ζωῆς πόρον μὴ ἔχοντες, δίδονται εἰς τὴν ληστείαν. Ἐνεδρεύουσι εἰς τὰς πεδιάδας, εἰς τὰ δάση, καὶ εἰς τόπους ἀποκεμακρυσμένους τῶν ἀνθρωπίνων κατοικιῶν. Καθὼς δὲ φανῇ ἄμαξα προσερχομένη, τρέχουσι μὲ πιστόλαν εἰς τὴν χεῖρα, τὴν ὁποίαν παρουσιάζοντες κατὰ κεφαλῆς τοῦ ὀχουμένου, διατάσσουσι αὐτὸν νὰ παραδώσῃ πῶν ὅ,τι ἔχει, ἂν θέλῃ νὰ σωθῇ· ὁ ἄθλιος, ἐντρομος, δίδει ὅλην τὴν μεθ' ἑαυτοῦ περιουσίαν.

Πολλάκις τὸ στάδιον τῶν παλληκαριῶν τούτων παρίστανεν ἰδιότητος. Θαυμαζομένας κοινῶς ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν, καὶ εἰς δρόμον ζωῆς εὐτακτον ἀληθῶς ἀξιοθαυμάστους. Καὶ ἡ ἐναντιότης αὐτῆ τῶν ἰδιωμάτων τοῦ χαρακτῆρός των ἐφείλκε τὰ μέγιστα τὴν συμπάθειαν τοῦ ὄχλου. Ὅτι μὲν ἦσαν τολμηροὶ καὶ ἀνδρεῖοι, 6*γ'.

δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία· ἀλλ' εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἀγριότητος αὐτῶν ἦσαν πολλάκις εὐγενικοὶ—καθότι περιποιούντο μὲ τινα ψευδοπολιτικὴν καὶ μὲ τι σέβας αὐτοὺς ἐκεῖνους, τοὺς ὁποίους ἐφόβιζεν ἡ παρουσία των, καὶ κατεγύμνοναν αἱ ἀρπαγαὶ των· ἐν μῖσῳ δὲ τῶν χαμερπῶν καὶ ἀπόνων ληστειῶν ἦσαν καὶ γενναῖοι—διότι ἀπείχαν ἐνίοτε ἀπὸ πράγματι, τὸ ὁποῖον ἰδιαιτέρως πῶς ἐτίμα ὁ ἰδιοκτῆτης, καὶ ἐρρίπταν κάποτε ὀπίσω μικρὸν τι κλάσμα τῶν λαφύρων, διὰ τὰς ἀμέσους χρείας τοῦ ληστευθέντος. Ἦσαν γενναῖοι ὡς ὁ Ἄραψ, ὅστις, ἀφοῦ ἐπάρη ὅλην τὴν ἰδιοκτησίαν σου, ἀκόμη καὶ τὰ ἐνδύματα ὅσα φορεῖς, στρέφει πρὸς σὲ εὐμενέστατα, καὶ σὲ δίδει, ἐν ὀνόματι Κυρίου, ἐπανωφόριον ἀπὸ τοὺς ἄμους του, διὰ νὰ σκεπάσῃ τὴν γυμνότητά σου.

Τὸ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα τῆς Ἀγγλίας ὑπερήρσεν εἰς τὸν Μίρζαν, μολονότι πρὸς τὸ σημερινὸν παραβαλλόμενον εἶχε δυσαρέστους τινὰς ἐλλείψεις. Ἴδου τί λέγει.—

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν αἱ ἀνώτεροι τῆς κοινωνίας τάξεις ἀνατρέφουσι τὰ τέκνα των μὲ τρόπον πάντῃ διάφορον τοῦ ἡμετέρου· ἡμεῖς ἔχομεν τὸν διδάσκαλον εἰς τὴν οἰκίαν ὡς ὑπρέτην, καὶ δὲν ἀποστέλλομεν τοὺς υἱοὺς μας, διὰ νὰ μὴ τύχῃ καὶ πιάσῃ αὐτοὺς τὸ κακὸν ὄμμα· οἱ δὲ Ἄγγλοι πέμπουσι εἰς μακρυνὰ παιδευτήρια καὶ υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

Διδάσκονται δὲ πρῶτον πάντων τὰ γράμματα τοῦ Ἀλφαβήτου, τὰ ὁποῖα γράφονται ἐπὶ σανιδίου· ἐπειτα τοὺς δίδεται εὐκόλον τι μάθημα· μετὰ ταῦτα διδάσκονται νὰ ἀναγινώσκωσι τερπνοὺς μύθους καὶ ἱστορίδια, κατάλληλα εἰς τέκνων ψυχαγωγίαν. Τὰ παιδαγωγικὰ βιβλία κατεστάθησαν τόσον εὐκόλα, ὥστε ὁ μαθητῆς προκόπτει χωρὶς τινος μεγάλου κόπου. Μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν τῆς τυπογραφικῆς τέχνης, ὁ ἀριθμὸς τῶν βιβλίων ἠῆξησε τοσοῦτον, ὥστε καὶ μίαν ἑκατοντάδα σωμάτων τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος ἂν θέλῃ τις, δύναται ν' ἀγοράσῃ αὐτὰ εἰς ἓν μόνον ἐργαστήριον. Βιβλία, εἰς τὴν χώραν ταύτην (τὴν Βεγγαλίαν) ἀξίζοντα ἑκατὸν πενήτηντα ρούπια*, προμηθεύονται εἰς τὴν Εὐρώπην μὲ δέκα ἢ δώδεκα.

Οἱ ευκατάστατοι Ἄγγλοι, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὸν τέταρτον χρόνον τῆς ἡλικίας, ἔχουσι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας ἐνησχολημένους εἰς τὸ γραφεῖν, ἀναγινώσκειν, καὶ μανθάνειν· οὐδέποτε συγχωροῦν εἰς αὐτοὺς νὰ μένωσι ἀργοί. Ἐάν ἀνὴρ ἢ γυνὴ τις ἀγνοῇ τὴν μουσικὴν, καὶ δὲν δύναται νὰ ἱππεύσῃ, ἢ νὰ χορεύσῃ, λογίζεται ὑπὸ τῶν ευκαταστάτων ὡς ἀνδρῶπος ἐκ ποταποῦ γένους, καὶ δὲν τοῦ λείπει ἐξουθένησις καὶ ὄνειδος. Εἰς τοιαύτας περιστάσεις λέγουσι, Τοῦ δεινὸς οἱ γονεῖς, πτωχοὶ ὄντες, δὲν ἠμπόρουσι νὰ χορηγήσωσι τὴν δαπάνην τῆς ἀνατροφῆς του· ὅθεν τὰ τέκνα των εἶναι ἀμαθέστατα. Αἱ κυρίαὶ μάλιστα, ὅσαι δὲν ἐξεύρουσι οὔτε νὰ χορεύωσι οὔτε νὰ τραγωδῶσι,

* Τὸ Ρούπιον, νόμισμα τῆς Ἰνδοστάν, ἰσοδυναμεῖ μὲ δέκα περίπου γρόσια.

δὲν χαίρουσιν μεγάλην ὑπόληψιν· ποτὲ δὲν καλοῦσιν ὀρεῖσθαι. Ἐν συντομίᾳ, ὁ τρόπος τῆς τῶν Ἀγγλων ἀνατροφῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως διαφέρει ἀπὸ τὸν Ἰνδικὸν ὅπως διόλου· καθότι εὐγενεῖς τινὲς καὶ μεγασταῖνες εἰς τὴν πατρίδα μας στέλλουσι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν νὰ διδάσκωνται ἀμισθί· ἀποκτοῦν δὲ εἰς τὸ σχολεῖον χιλίας πονηρὰς ἕξεις, ἐνῶ ὁ κόσμος φαντάζεται ὅτι μανθάνουσι γράμματα. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα παραβλέπονται ὑπὸ τῶν εὐγενῶν μας, καὶ ἡ δωρεὰν ἐκπαίδευσίς δὲν λογίζεται ἄτιμος. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὁμοῦ δαπανῶνται χρήματα πρὸς ἀπόκτησιν τῆς σοφίας.

Ὁ Μίρζας ἐνταῦθα, ὡς Ἀσιανὸς, κυττάζει μᾶλλον τὰ σωματικὰ παρά τὰ νοητικὰ πλεονεκτήματα, ἐξαιρέτως εἰς τὰς γυναῖκας· ἢ ἐνδέχεται, κατὰ τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα τοῦ καιροῦ ἐκείνου, νὰ ἐτίμων οἱ Ἀγγλοὶ μᾶλλον τὰ πρῶτα παρά τὰ δεύτερα. Ἐκτοτε βέβαια ἠλλαξαν τὰ πράγματα· ἀλλὰ δὲν ἐμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι τοῦτο δὲν ἀληθεύει ἀκόμη ὡς πρὸς τὰς γυναῖκας. Ἡ οὕτως ὁμοῦ ἢ ἀλλέως, ἢ ὑπόθεσις αὕτη δὲν εἶναι τοῦ παρόντος καιροῦ. Ἄς ἴδωμεν τί λέγει περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν πενήτων.

Οἱ πτωχοὶ τῆς Ἀγγλίας, παρατηρεῖ, γραμματίζουσι τὰ τέκνα των εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα, πληρόντες ἐν ρούπιον τὴν ἐβδομάδα. Διὰ τὰ κοράσια ὑπάρχουσι σχολεῖα ἰδιαίτερα. Ἴδα τοὺς παῖδας κατὰ σειράν ἐπὶ τινος καθίσματος, καταγινομένου εἰς μελέτην. Ὁ διδάσκαλος, μὲν δερμάτινον λωρίον εἰς τὴν χεῖρα, ἤκουεν αὐτοὺς ἀπαγγέλλοντας τὸ μάθημα, ἀρχίζων ἀπὸ τὸ ἐν ἄκρον, καὶ προβαίνων κατ' ὅλην τὴν σειράν. Πάντα δὲ, ὅστις ἔσφαλλε, τὸν ἐκτόπα εἰς τὰ νῶτα τόσον ἀλύπητα, ὥστε πολλάκις ἐπλήγονε τὰ τρυφερὰ μέλη τῶν ἀργυροειδῶν αὐτῶν κορμίων. Τοῦτο φαίνεται μὲν ἀπάνθρωπον, πλὴν ἀληθεύει καὶ ὁ λόγος οὗτος, “Ἡ τυραννία τοῦ διδασκάλου εἶναι καλητέρα παρά τὴν ἀγάπην τοῦ πατρός.”

Οἱ τῶν κατωτέρων τάξεων, μάλιστα δὲ εἰς τὴν Σκωτίαν, δύνανται ὅλοι νὰ ἀναγινώσκωσι καὶ νὰ γράφωσι, ἐκτὸς μερικῶν, ὅσων οἱ γονεῖς δὲν εὐκολύνονται νὰ στέλλωσιν αὐτοὺς εἰς τὰ σχολεῖα, καὶ ὀλίγων ὅσοι, ἀδύνατον ἔχοντες πνεῦμα, δὲν ἐμποροῦν νὰ μάθωσι. Ἀφοῦ τὰ πτωχὰ παιδιά γραμματισθῶσιν ἱκανῶς, βάλλονται εἰς διαφόρους τέχνας· ὁ μὲν γίνεται χρυσοχόος, ὁ δὲ σιδηραργός, ὁ δὲ ὑπαθηματοποιός, ὁ δὲ ράπτης. Οἱ Εὐρωπαῖοι δύνανται νὰ μάθωσιν ὅποιαν τέχνην θέλουσι. Ἡμεῖς δὲ, οἱ Ἰνδοὶ, αἰσχυρόμεθα νὰ μάθωμεν διαφόρους τέχνας. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἐὰν ὁ πατήρ τινος μετῆρχετα εὐτελὲς τι ἐπάγγελμα, ὁ υἱὸς δὲν ἀκολουθεῖ τὰ βήματα τοῦ πατρός του, ἀλλὰ λέγει, “Θέλω γένειν στρατιώτης.” Οἱ Ἰνδοὶ πράττουσι πάντῃ διαφόρως· ὅλοι μετῆρχονται τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα ἢ ἐπιτήδευμα, ὁποῖον καὶ οἱ προπάτορές των.

Μολονότι ὁ ἀγαθὸς Μίρζας ἐγκρίνει ἀνεξαιρέτως τὸ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν παιδαγωγικὸν σύστημα τῆς Ἀγγλίας, ἡμεῖς, μ' ὅλον τοῦτο, βλέπομεν εἰς αὐτὸ τινὰ

δυσάρεστα· χαίρομεν δὲ πρὸ πάντων διὰ δύο ἕκτοτε γενομένας μεταβολάς· ἢ μὲν εἶναι, ὅτι παρῆλθεν ἡ σκληρὰ ἐκείνη δεσποτεία, καὶ ὅτι τὰ τέκνα ἤρχισαν νὰ θεωρῶνται ὡς προικισμένα μὲ αἰσθήματα καὶ νοητικὰς δυνάμεις, διὰ τῶν ὁποίων δραστηριώτερον ἐμποροῦν νὰ κυβερνῶνται, παρά διὰ σωματικῶν ποιῶν. Ἡ βασιλεία τῆς ράβδου καὶ τοῦ δερματίνου λωρίου παρέρχεται πρὸ πολλοῦ, καὶ ἤδη σχεδὸν παρῆλθε. Ἡ δὲ ἄλλη τῆς ευχαριστήσεως αἰτία εἶναι, ὅτι μόλις πλέον ὁποιαδήποτε τέκνα ἀποκλείονται ἀναγκαιῶς τῆς ἐκ τῶν γραμμάτων ὠφελείας διὰ τὴν τῶν γονέων ἀνικανότητα νὰ πληρόνωσι τὰ δίδακτρα.

Πολλὰ παρατρέχοντες διὰ τὸ στενὸν τοῦ τόπου, τὰ ὁποῖα σκοπὸν εἶχαμεν νὰ εἰσάξωμεν, ἀρκούμεθα εἰς τὸ ἐξῆς μόνον ἀπόσπασμα, τὸ ὁποῖον συγκροτεῖ μέρος τῆς μεταξὺ τοῦ Ἀγγλικοῦ καὶ Ἰνδικοῦ βίου διεξοδικῆς συγκρίσεως. Σημειωτέον ὁμοῦ, ὅτι ὡς πρὸς τοὺς Ἀγγλοὺς ὁ εὐνοϊκὸς Ἰνδὸς περιγράφει μᾶλλον ὅσα ἔπρεπε νὰ ὑπάρχωσι, παρ' ὅσα κατ' ἀλήθειαν ὑπῆρχαν.

Οἱ Ἀγγλοὶ καταγίνονται εἰς ὑποθέσεις μέχρι τοῦ τριακοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των. Περιοδεύουσι καὶ βλέπουσι τὰ περίεργα καὶ τὰ θαυμάσια τοῦ κόσμου· ἀφοῦ δ' ἀποκτήσωσιν ἀργύρια, τότε νυμφεύονται, καὶ διαμένουσι εἰς τὰ ἴδια, παραιτοῦντες τὰς περιπλανήσεις, καὶ ἡσύχως διάγοντες μὲ τὰς συζύγους αὐτῶν.*** Ἀφοῦ οἱ Ἀγγλοὶ κάμωσιν ἀρκετὰ χρήματα, ὥστε νὰ διατηρῶνται μὲ ἄνεσιν, τότε νύκτα καὶ ἡμέραν κατ' ὅλον τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου, ἀκόμη καὶ ἂν ἕκταθῇ εἰς ἐβδομήκοντα ἢ ὀγδοήκοντα χρόνους, καταγίνονται εἰς τὸ νὰ προσαποκτῶσι γνώσεις, καὶ οὐδὲ στιγμήν ἀπρακτοῦσι.

Οἱ Ἀγγλοὶ εἶναι φύσει οἰκονόμοι καλοὶ· οὐδέποτε ἀσυνετοῦν τὰ ἀργύρια των, τοὺς φαίνεται δὲ μεγάλη ἀτιμία νὰ ἦναί τις χρεωμένος. Αἱ μέσαι τῆς κοινωνίας τάξεις θέτουσι τὸ ἀργύριον αὐτῶν εἰς τὰς χεῖρας τραπεζίτου, καὶ λαμβάνουσι τὸν τόκον αὐτοῦ κατὰ μῆνα, ἀνέγγικτον ἀφίνοντες τὸ κεφάλαιον. Τόσον λογαριάζουσι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι τὰ ἐξοδά των, ὥστε πολλάκις συμβαίνει νὰ μὴν ἔχη πλούσιός τις παρά ἓνα μόνον θεράποντα, ὅστις νὰ ξυρίξη καὶ νὰ ἐνδύνη αὐτόν· ἐκτὸς δὲ τούτου ἔχει μίαν μαγειρίσσαν καὶ μίαν θαλαμηπόλον, καὶ διὰ τοὺς ἵππους ἓνα μόνον ἵπποκόμον. Ὁ οἰκοδεσπότης περνᾷ τὴν ὥραν του εἰς περιπάτους, ἵππηλασίας, καὶ εἰς κυνήγιον· ἢ δὲ συμβία του φροντίζει δι' ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς, ἐπιστατεῖ τὰ οἰκιακὰ ἐξοδα, καὶ γενικῶς οἰκονομεῖ τὰ πάντα.

Πολλοὶ οἰκογενειάρχαι πλούσιοι δὲν ἔχουσι ἀμάξας. Εὐγενεῖς, ἀκόμη καὶ πρίγκιπες, δὲν νομίζουσι ὅτι ἐξευτελίζονται, πεζοὶ τὰς ἀγορὰς καὶ τὰς ὁδοὺς περιερχόμενοι, εἴτε ἡμέραν, εἴτε νύκτα· βακτηρίαν λαμβάνοντες εἰς τὴν χεῖρα, ἐξέρχονται μὲ ἀπλᾶ φορέματα. Δὲν ὁμοιάζουσι κατὰ τοῦτο τοὺς ἄρχοντας καὶ πλουσίους τῆς Ἰνδοστάν, οἵτινες συνοδεύονται, ὅσάκις ἐξέλθωσι, μὲ πληθὺς ἐφίππων καὶ πεζῶν. Τὴν ἡμετέραν φαντασίαν

καὶ πομπὴν ταύτην θεωροῦν οἱ Ἄγγλοι ὡς ἄτοπον καὶ ἀνωφελῆ δαπάνην, καὶ γελοῦν τοὺς κατοίκους τῆς χώρας ταύτης ὡς μωροὺς καὶ ἡλιθίους. Λέγουσιν ὅτι, ἐὰν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐφαίνετο τις περιφερόμενος εἰς τὰς ὁδοὺς μετὰ πομπῶδους θεωρείας, τὰ παιδιά τῆς πόλεως καὶ ἀγορᾶς ἤθελαν ρίψαι χρώματα εἰς τοὺς ὀπαδοὺς του, καὶ χλευαστικῶς ἤθελαν κροτήσιν τὰς χεῖρας, καὶ λιθοβολήσιν αὐτόν.

Δὲν μένει πλὴν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι μετὰ διαιτη καὶ ἐννεάμηνον ἀπουσίαν ὁ Μίρζας Ἰτέσας Μοδὴν ὑπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἀφοῦ πολλοὶ ματαίως ἐπροσπάθησαν νὰ καταπείσωσιν αὐτόν ὥστε νὰ μακρύνῃ τὴν ἐν Ἀγγλίᾳ διατριβὴν του.

ΣΕΙΣΜΟΣ ΕΙΣ ΚΑΡΑΚΚΑΝ.

Τὴν 26ην Μαρτίου, 1812, Μεγάλην Πέμπτην, ὤραν τετάρτην μετὰ μεσημβρίαν, ἐνῶ αἱ ὁδοὶ τῆς Καρακκας (πόλεως εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν) ἔγεμαν ἀπὸ λιτανείας, αἱ δ' ἐκκλησῖαι ἀπὸ ἱερεῖς καὶ λαϊκοὺς, καὶ ἐνῶ ἐτελοῦντο αἱ τῆς μαστιγώσεως καὶ σταυροφορίας ἱεροπραξίαι, συνέβη ὀλεθριώτατος σεισμός. Τὸ ῥάγισμα τῶν οἰκῶν, καὶ ἡ πτώσις τῶν κεράμων, ἦσαν τὰ πρῶτα σημεῖα τῆς ἐπερχομένης καταστροφῆς. Οἱ σεισμοὶ διεδέχοντο ἀλλήλους μὲ ἀπίστευτον ταχύτητα, καὶ ἦσαν τόσοσιν δυνατοί, ὥστε ἀνθρώποι ἰστάμενοι καὶ περιπατοῦντες ἐκλονίζοντο, καὶ μάλιστα ἐπιπταν καταγῆς. Κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν ἐκρημνίζοντο οἰκοὶ καὶ ἐκκλησῖαι, καὶ παντοειδεῖς ἄλλαι οἰκοδομαί. Νέφη κονιορτοῦ περιετύλισσαν τὰ πάντα· κτίρια δὲ πεπτωκότα, μὲ τοὺς νεκροὺς καὶ πληγωμένους κατοίκους των, παρίσταναν φοβερὰ πανταχοῦ θεάματα. Οἱ δυστυχεῖς ὅσοι ἐπέζησαν περιεπλανῶντο καθ' ὅλην τὴν νύκτα· τὴν δ' ἐπαύριον διετάχθησαν ὑπὸ τῶν ἀρχῶν ν' ἀποσυρῶσιν ἐκ τῶν ἐρειπίων τῆς πόλεως, καὶ νὰ κατασκευώσωσιν ἐπὶ τῆς γειτονεούσης πεδιάδος.

ΠΕΡΙ ΜΟΝΟΜΑΝΙΑΣ.

ΕΥΓΛΩΤΤΟΣ τις εἰσαγγελεύς εἰς τὴν Γαλλίαν δι' ἰσχυρίσθη ποτὲ, ὅτι ἡ μονομανία δὲν εἶναι παρά μία χίμαιρα, ἐν φάντασμα, τὸ ὁποῖον ἐπικαλοῦνται ποτὲ μὲν διὰ ν' ἀποσπᾶσιν τοὺς ἐνόχους ἀπὸ τὴν αὐστηρότητα τῆς δικαιοσύνης, ποτὲ δὲ διὰ νὰ στερήσωσιν κύνθαιρέτως τὸν πολίτην τῆς προσωπικῆς του ἐλευθερίας.

Ἄλλ' ἡ γνώμη αὕτη ἐνὸς ῥήτορος δὲν δύναται νὰ ἀνατρέψῃ τὰς παρατηρήσεις ἀνδρῶν, οἵτινες, ἀφιερῶσαντες ὀλόκληρον τὴν ζωὴν εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ πάθους τούτου, βεβαιοῦν τὴν πραγματικὴν αὐτοῦ ὑπαρξίν διὰ διαφόρων παραδειγμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἀναφέροντες ἐνταῦθα τινὰ, θέλομεν προσθέσειν καὶ ἐν ἀρκετὰ περιέργον, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐπαρουσίασε δίκη τις συζητηθεῖσα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐνώπιον τῶν ἐν Ναυπλίῳ Κακουργιοδικῶν.

Ἐνίοτε οἱ μονομανιακοὶ ἐνεργοῦν μὲ πεποίθησιν ἐσωτερικὴν, ἀλλὰ παραφρονοῦσιν· ἡ φαντασία των ἀποπλανᾶται· οἱ συλλογισμοὶ των ὑπάρχουν ἐσφαλμένοι· αἱ δὲ πράξεις των ἔχουν μίαν αἰτίαν, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἶναι προμελετημένοι.

Ἐκπεπληγμένος χωρικός τις ἀπὸ τὴν καταναυκτικὴν διδασχὴν ἐνὸς ἱεροκέρυκος, σφάζει τὰ τέκνα του, διὰ νὰ σώσῃ αὐτὰ ἀπὸ τὰς ποινὰς τῆς ἄλλης ζωῆς.

Ἄλλοι βλέπουν παντοῦ ἐνώπιόν των ἐχθροὺς καὶ ἀντιπάλους, καταδιωγμοὺς καὶ κινδύνους, καὶ ἄλλοι θέλουν νὰ ἐκδικηθῶσιν ὕβρεις, τὰς ὁποίας ποτὲ δὲν ἔλαβαν.

Ἐνίοτε δὲ οἱ μονομανιακοὶ δὲν παρουσιάζουν οὐδεμίαν ἀταξίαν τῶν διανοητικῶν των δυνάμεων, καὶ μ' ὅλον τοῦτο παρασύρονται ἀπὸ μίαν ὀρμὴν ἀκαταμάχητον, ἀπὸ ἐν ἑνστιγμα τυφλὸν πρὸς τὴν δεῖνα ἢ δεῖνα πράξιν, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἀποδοκιμάζουν. Κατακυριευμένοι ἀπὸ τὰς ιδέας τῆς κλοπῆς, τοῦ ἐμπρησμοῦ, τοῦ φόνου, ἢ τῆς αὐτοχειρίας, ιδέας τὰς ὁποίας ματαίως ἀγωνίζονται ν' ἀποβάλωσι, συναισθάνονται ὅλην τὴν φρίκην τῶν τοιούτων ἐπιθυμιῶν, ἀλλ' ἡ θέλησις των νικᾶται, καὶ ἀνευ τινὸς αἰτίας, ἀνευ συμφέροντος ἢ πάθους τινὸς, κλέπτουν, βάλλουν πῦρ, φονεύουν, αὐτοχειριάζονται.

Ἐπιτηρία τις ἐρρίφθη εἰς τοὺς πόδας τῆς κυρίας της, ἰκετεύουσα νὰ τὴν ἐπιτραπῇ ἢ ἐκ τῆς οἰκίας ἀπομάκρυνσις· διότι, εἶπεν, ὡς ἄκις ἔκδυε τὸ τέκνον, τὸ ὁποῖον ἀνέτρεφε, καὶ τὸ ὁποῖον ὡς ἄλλη μήτηρ ἠγάπα, ἠσθάνετο ἐπιθυμίαν σφοδρὰν νὰ τοῦ τρυπήσῃ τὴν κοιλίαν.

Ἄνθρωπος, ἐγνωσμένος διὰ τὴν γλυκύτητα τοῦ ἡθους του, ἐβασανίζετο ἀπὸ φονικὰς ἐπιθυμίας, ἰκέτευε δὲ καθ' ἡμέραν εἰς τοὺς ναοὺς τὴν ἀπειρον τοῦ Ὑψίστου ἀγαθότητα νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὰς φονικὰς ἐπιθυμίας του, τῶν ὁποίων δὲν ἐγνώριζεν οὐδεμίαν αἰτίαν.

Χωρική τις, ἐνῶ ἠγάπα τρυφερῶς τὸ νεογέννητον αὐτῆς τέκνον, αἰσθάνεται αἰφνης καὶ ἀνευ λόγου τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὸ σφάξῃ, ἐτοιμάζεται δὲ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν πράξιν, ἀλλὰ, φρίττουσα, ἐξέρχεται τῆς οἰκίας, ὥστε νὰ διασκεδάσῃ τὴν τρομερὰν ἐπιθυμίαν της· ἐπιστρέφει διὰ νὰ τὸ γαλακτοτροφῆσῃ, ἀλλ' ἡ ἐπιθυμία ἐπανέρχεται, καὶ πάλιν ἀπομακρύνεται.

Ἄλλη δυστυχεσττέρα μήτηρ συναισθάνεται τὴν ἐπιθυμίαν νὰ πνίξῃ εἰς τὸν ποταμὸν τὰ τρία τέκνα της, τὰ ὁποῖα ἐλάτρευε, καὶ ἀμέσως τὰ τέκνα της βυθίζονται

τὸ ἐν κατοπίῳ τοῦ ἄλλου ἀπὸ τὰς μητρικὰς χεῖρας εἰς τὰ βράθῃ τοῦ ποταμοῦ.

Ὅμοιον σχεδὸν παράδειγμα μονομανίας μᾶς ἐπαρουσίασε καὶ ἡ κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1838 ἐνώπιον τῶν ἐν Ναυπλίῳ Κακουργιοδικῶν συζητηθεῖσα δίκη.

Νέος τις βουκόλος δεκαεξαετής, ἐκ τοῦ χωρίου Τριμπούνη τῆς Μεγαλοπόλεως, ευειδής, ὑπόξανθος, μὲ ὀφθαλμοὺς ζωηροὺς καὶ μὲ παρειὰς ῥοδοκοκκίνους, Ἰωάννης Δήμου Ζάγουρας καλούμενος, ὑποκύφας ἄνευ τινὸς γνωστῆς αἰτίας εἰς μελαγχολίαν, παραιτεῖ τὴν ἀγέλην του, καὶ ἀποσύρεται εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐντὸς τῆς ὁποίας μελαγχολῶν διήγεν ἱκανοὺς μῆνας· ἀλλ' αἰφνης ἐξαγριούμενος ἄνευ οὐδενὸς λόγου, ἀρπάζει παρακείμενόν τινα π'λεκυν, καὶ ὁρμᾷ νὰ φονεύσῃ τὴν μητέρα του, ἣτις κραυγάζουσα ἐξέρχεται δρομαίως τῆς οἰκίας· ἀλλ' εἰς τὰς κραυγὰς τῆς μητρός του, προσέρχονται εἰς τὴν οἰκίαν ἡ θεία του, τὴν ὁποίαν ὡς ἄλλην μητέρα ἠγάπα, καὶ ἡ ἐξαδέλφη του, νεᾶνις ἐννεαετής, ἀμφοτέραι δὲ πίπτουσιν ἐν ἀκαρεῖ νεκραὶ ὑπὸ τὸν π'λεκυν τοῦ Ζάγουρα, ὅστις μετὰ τὸν διπλοῦν τοῦτον φόνον καταφεύγει εἰς παρακείμενον δάσος, ὅπου μετ' ὀλίγον συλλαμβανεται. Φυλακισθεὶς, δὲν ἠθέλησε ποτὲ ν' ἀπαντήσῃ οὔτε λέξιν εἰς τὰς ὁποίας παρὰ τῶν Ἀνακριτῶν ὑπεβλήθη ἐπανειλημμένας ἐξετάσεις, καὶ εἰς τὰς ὁποίας ὁ συνεχῶς ἐπιτρεφθεὶς αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν ἰατρός τὸν ἀπεύθυνεν ἐρωτήσεις. Ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν μηνῶν καὶ μετὰ ἱκανὰς φλεβοτομίας λύσας τὴν σιωπὴν, ἐδιηγήθη, ὅτι ἐν φαντασμα τὸν εἶχε διατάξαι τὴν σιωπὴν, καὶ ἤδη τὴν λύσιν αὐτῆς μὴ ἔχων δὲ ἀνάμνησιν τινα τοῦ ὁποίου ἐξετέλεσε φόνου, ἐλυπεῖτο καὶ ἐκλαίειν, ὅταν ἔμαθε τοῦτον ἀπὸ τοὺς φυλακωμένους. Οἱ ΚΚ. Ἐνορκοὶ, ἀναγνωρίσαντες αὐτὸν αὐτουργὸν τῶν δύο φόνων, ἐκήρυξαν ὅτι ἐπραξεν αὐτοὺς, πάσχων ἀπὸ παραφροσύνης, οἱ δὲ Σύεδροι, δυνάμει τοῦ Ἀρθρ. 86. §. 1. τοῦ Ποιν. Νόμου, ἐκήρυξαν αὐτὸν ἀθῶον.

Κατὰ συνέπειαν τῶν ἄνω ἐκτεθέντων παραδειγμάτων ἕκαστος βλέπει, ὅτι πολλὰ ὀρθῶς ὁ νομοθέτης μας, μακρὰν τοῦ νὰ θεωρήσῃ τὴν μονομανίαν ὡς μίαν χίμαιραν, παρεδέχθη αὐτὴν ὑπὸ τὴν ἔκφρασιν μερικὴν παραφροσύνης, ὡς λόγον ἐξαλείφοντα ἢ ἐλαττόνοντα τὸν καταλογισμόν.

Ὅσακις λοιπὸν ἐκτελεῖται φόνος τις, ἐμπρησμός, ἢ ὁποιαδήποτε ἄλλη ἀξιοποιὸς πράξις, ἢ δὲ ἀνακρισις δὲν δύναται ν' ἀνακαλύψῃ ἢ νὰ εἰκάσῃ οὐδεμίαν αἰτίαν τοῦ ἀδικήματος τούτου, εἴτε ἐκδίκησιν, εἴτε ἔρωτα, εἴτε ζηλοτυπίαν, εἴτε μῖσος, εἴτε συμφέρον χρηματικόν, ἢ μονοανία δύναται νὰ πιθανολογηθῇ.

Ἄλλ' αἱ δικαστικαὶ ἀρχαί, βοηθούμεναι ἀπὸ τὰ φῶτα τῶν ἰατρῶν, χρεωστοῦν μετ' ἐπιστάσιος νὰ ἀνερευνῶσιν ὅλα τὰ περιστατικά, τὰ ὁποία δύναται νὰ βεβαιώσῃ τὴν ὑπαρξίν τῆς μονομανίας· ἢ δὲ προσοχὴ των πρέπει νὰ ἦναι τοσοῦτον μεγαλητέρα, καθόσον τὰ παραδείγματα τῆς μονομανίας εἶναι σπανιώτατα· ἐπομένως αἱ ἀρχαὶ αὗται, ἐξετάζουσαι τὸν αὐτουργόν

τῆς πράξεως, τὰς ἐπιστολάς καὶ τὰ ἐγγράφα, τὰ ὁποία προγενεστέρως ἔγραψεν, ἢ ὑπὸ ὁποιαδήποτε πρόφασιν ἠθέλαν τὸν πείσειν νὰ γράψῃ, παρατηροῦσαι αὐτὸν χωρὶς αὐτὸς νὰ ἐξεύρῃ ὅτι παρατηρεῖται, καὶ συλλέγουσαι τὰς μαρτυρίας τῶν ὅσοι τὸν ἐγνώρισαν προηγουμένως, χρεωστοῦν νὰ πληροφορῶνται κυρίως—

Ἐὰν αὐτὸς ἦναι κρασεως νευρικῆς καὶ εὐερέθιστος.

Ἐὰν συνήθως εἶχεν ἄλλοκότους ιδέας καὶ χαρακτῆρα ἰδιότροπον ἢ βίαιον, ἢ πνεῦμα ἀδύνατον καὶ περιορισμένον.

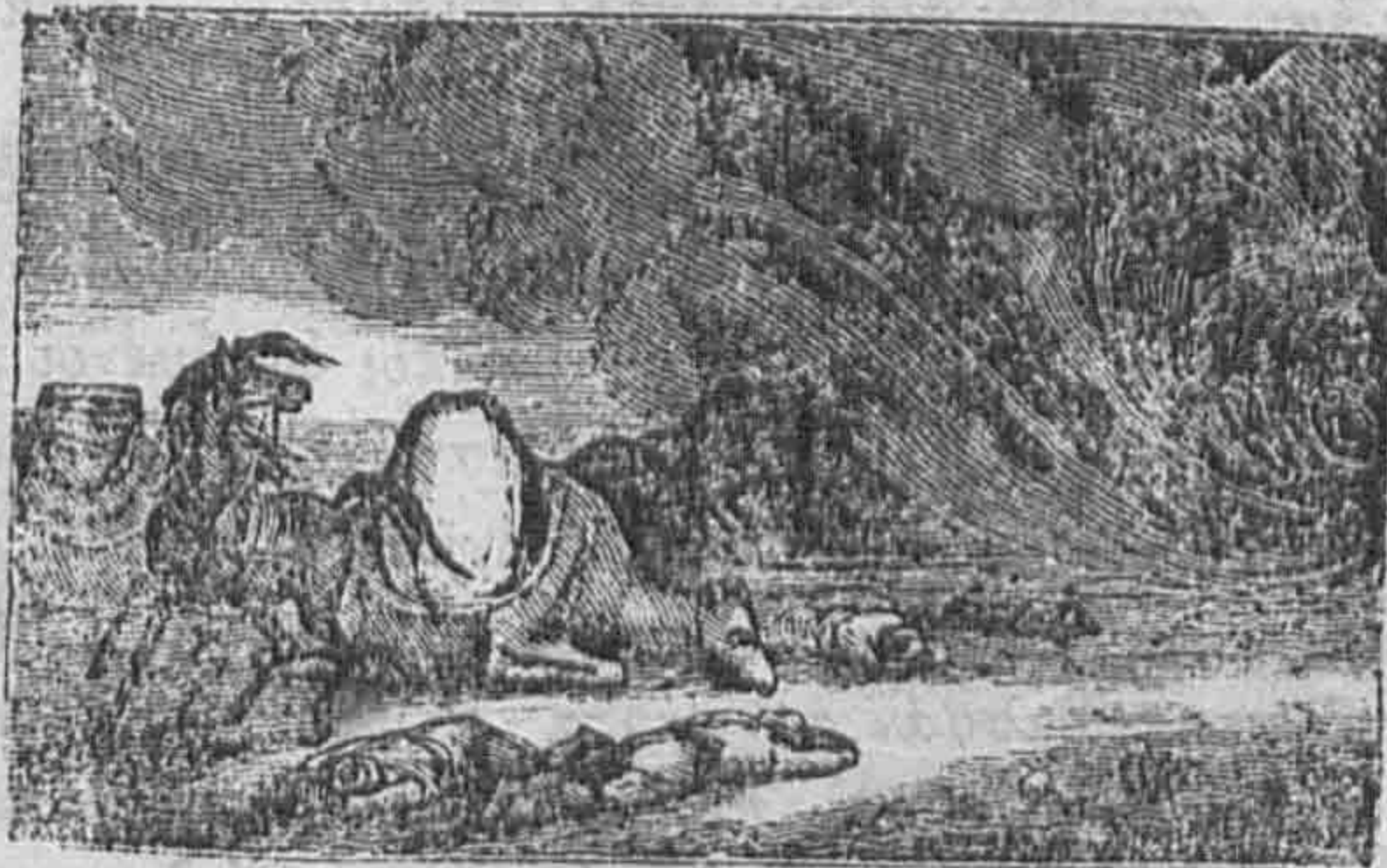
Ἐὰν ἦτο πάντοτε σοβαρὸς καὶ μελαγχολικὸς, ἢ ἐὰν φύσει ἀγαθὸς καὶ γλυκὺς, καὶ ἐνίοτε εἰς ἄκρον εὐλαβῆς, ἐδοκίμαζε μεταβολὰς εἰς τὰς ὀρέξεις του, εἰς τὰς ἐξεις του, εἰς τὰ αἰσθήματά του.

Ὅλαι αὗται αἱ περιστάσεις θέλουσιν πιθανολογήσειν τὴν ὑπαρξίν τῆς μονομανίας, μολονότι αὕτη δύναται αἰφνης ν' ἀναφανῇ ἄνευ οὐδενὸς προγενεστέρου συμπτώματος, ὥστε δύναται νὰ ὑπῆρξε μονομανία, ἂν καὶ αὐδεμία τῶν περιστασιῶν τούτων ἀνεφανῇ.

Αἱ ἀνακριτικαὶ ἀρχαὶ χρεωστοῦν προσέτι νὰ ἐξετάζωσιν, ἂν ὁ ὑπόδικος ἢ οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ ὑπέπεσαν ἄλλοτε εἰς παραφροσύνην ἢ ἐπιληψίαν, καὶ ἐπὶ τέλους ἐὰν τὸ θῦμα ἦτο συνήθως τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγάπης του.

Ἐξ ὅλων τούτων θέλουσιν φωτίζειν οἱ Ἐνορκοὶ τὴν συνειδησίαν των διὰ νὰ μὴ φονεύωσιν ἢ δεσμεύωσιν ἄγρια ζῶα, ἀντὶ νὰ καταδικάζωσιν ἐνόχους.—ΕΦ. ΝΟΜΙΚΗ.

ΑΝΕΜΟΖΑΛΑΙ ΕΙΣ ΕΡΗΜΙΑΣ.

Αἱ κυρίως ἐρημίαι εἶναι πεδιάδες, κάποτε τερατωδῶς ἐκτεταμέναι, πάντῃ στεῖραι καὶ ἄκαρποι, ὅπου οὔτε φυτὰ βλαστάνουν, οὔτε ζῶα καὶ ἄνθρωποι δύναται νὰ ζήσωσι. Τὰς καταξηραίνει ἡ φλόξ τοῦ ἡλίου· καὶ νότος φλαγώδης, κάποτε κυματίζων τὴν ἄμμον, ἣτις εἶναι ἄπειρος, πνίγει τοὺς δυστυχεῖς ὁδοιπόρους. Μεταξὺ τούτων τῶν ἀμμωδῶν θαλασσῶν εὐρίσκονται ὡς νῆσοι χωρία τινὰ ἐνυδρὰ καὶ καρποφόρα, καὶ κατοκούμενα ὑπὸ ἀνθρώπους· ὀνομάζονται δὲ τὰ χωρία ταῦτα Αὐάσεις ἢ Ὀάσεις. Ἡ Ἀφρικὴ καὶ ἡ Ἀσία ἔχουν τὰς μεγίστας τῆς γῆς ἐρημίας. Ἡ Σαχάρα τῆς Ἀφρικῆς εἶναι ἐκ χιλιοετηρίδων διαβόητος, καὶ ἡ πασῶν μεγίστη· καθ' ὅλον τὸ πρόσωπον τῆς γῆς δὲν ὑπάρχει

τόπος φοβερώτερος. Πολλάκις ύψουται ἡ ἄμμος τόσον πυκνή καὶ ἀφθονος, ὥστε καταπλακόνει καὶ περιηγητῶν ὀλοκλήρους συνοδίας. 'Κρίνων ἐκ τῶν ὄσα αὐτὸς ἐγὼ ἐδοκίμασα,' λέγει ὁ Δένχαμ, 'ἡ ἀνεμοζάλη εἶναι τρομερὸν πρᾶγμα εἰς τὰς φοβερὰς τὰς ἐρημίας. Ὁ ἀνεμος ὕψωσε τὴν λεπτὴν κόκκιν, ἥτις κατακαλύπτει τὴν παμμεγέθη τὰς τὴν χώραν, εἰς τρόπον, ὥστε ἡ ἀτμοσφαῖρα ἐγένετο, καὶ τὸ ἐμπροσθεν ἡμῶν ἀπειρον διάστημα κατεστάθη σχεδὸν ἀδιαχώρητον. Ὁ ἥλιος καὶ τὰ νέφη διόλου ἠμαυρώθησαν, καὶ βάρος τι πνιγηρὸν μᾶς κατεπίεζεν, ἐνῶ κατὰ πᾶν βῆμα διεπερνούσαμεν σωρούς ἄμμου. Κάποτε μόλις ἐβλέπαμεν τὰς καμήλους, ἂν καὶ ὀλίγους μόνον πήχεις προηγουμένας. Οἱ ἵπποι, μὲ τὰς γλώσσας ἐξω τοῦ στόματος κρεμαμένας, ἀπίστρεφαν τὸ πρόσωπον ἐκ τῶν τῆς ἄμμου νεφῶν. Δίψα τις ξηροτάτη μᾶς κατέφλεγε, τὴν ὁποίαν οὐδὲν ἠμπόρει νὰ μετριάσῃ.'

Ὅποταν δὲ συμβῆ ἀνεμοστρόβιλος εἰς τὴν ἀπειρον ταύτην ἐρημίαν, ἡ ἄμμος ὑψουμένη σχηματίζει στήλας, ζωηρὰν τῶν ὁποίων περιγραφὴν μᾶς ἀφῆκεν ὁ περιηγητῆς Bruce. 'Κατὰ τὴν μίαν ἄραν,' λέγει, 'ἐνῶ ἀνεπαυόμεθα ἀναμέσον εἰς τινὰς ἀκακίας, μᾶς ἐξέστησε καὶ κατεφόβισε θάλαμα ἐκ τῶν μεγαλοπρεπεστάτων. Εἰς τὴν ἀπειρον ἔκτασιν τῆς ἐρήμου ἴδαμεν τερατώδεις τινὰς ἄμμου στήλας, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀπεχούσας, καὶ ποτὲ μὲν ταχύτατα κινουμένας, ποτὲ δὲ προβαίνουσας μὲ βραδύτητα μεγαλοπρεπῆ. Ἐκ διαλειμμάτων ἐνομιζάμεν, ὅτι ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν ἤθελαν μᾶς καταπλακώσῃν, καὶ μικρὰ ἄμμου ποσότητες μᾶς ἐφθασαν πραγματικῶς κατ' ἐπανάληψιν· πάλιν δὲ ὠπισθοδρόμου, ὥστε σχεδὸν νὰ γίνωνται ἀφαντοί, ἐνῶ αἱ κορυφαὶ τῶν ἐφθάναν εἰς αὐτὰ τὰ νέφη· ἐπειτὰ πολλάκις ἐχωρίζοντο αἱ κορυφαὶ ἀπὸ τὰ σώματα, καὶ διασκορπιζόμεναι εἰς τὸν ἀέρα, δὲν συνήρχοντο πλέον· ἐνίοτε ἐκόπτοντο εἰς τὸ μίσον, ὡς νὰ ἐκτυποῦντο μὲ κανονίου μεγάλην σφαῖραν. Τὸ μεσημέριον ἐπροχώρησαν κατ' ἡμῶν μὲ ἱκανὴν ταχύτητα, βόρειον ἔχουσαι τὸν ἀνεμον. Ἐνδεκα διετάχθησαν ἐκ πλαγίου μᾶς, ἀπέχουσαι περὶ τὰ τρία μίλια· ἡ διάμετρος τῆς μεγαλύτερας μ' ἐφάνη ὡς δέκα ποδῶν· ἠλλάξε δὲ κατ' εὐτυχίαν ὁ ἀνεμος, ὥστε ἀπεσύρθησαν ἀπὸ ἡμᾶς, ἀφήσασαι εἰς τὸν νοῦν μου ἐντόπωσιν, τὴν ὁποίαν ἀγνοῶ πῶς νὰ ὀνομάσω, μολονότι ἐν συστατικὸν αὐτῆς βέβαια ἦτον ὁ φόβος, μὲ ἱκανὸν βαθμὸν θαυμασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως. Μάταιον ἤθελεν εἶσθαι νὰ ζητήσῃ τις νὰ φύγῃ· ὁ ταχύτατος ἵππος δὲν ἤθελε χρησιμεύειν ποσῶς νὰ μᾶς ἐκβαλῆ ἀπὸ τὸν κίνδυνον· τοῦτο δὲ πληροφορημένος, ἐπροσηλώθη εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔστεκα.'

Ὁ περιηγητῆς Ἀδανσὼν, διαπερνῶν τὸν ποταμὸν Γαμβίαν ἐκ τῆς Μεγάλης Ἐρήμου, παρετήρησε μίαν τῶν ἐξ ἄμμου στηλῶν ταύτων διαπερνῶσαν τὸν ποταμὸν αὐτόν. Ἐπέρατεν ἐντὸς δεκαοκτῶ ἢ εἴκοσι ὀργυιῶν ἀπὸ τὴν πρῶμην τοῦ πλοίου, ἐφαίνετο δὲ νὰ ἔχη περιφέρειαν δέκα ἢ δώδεκα ποδῶν, καὶ διακοσίων πεντή-

κοντα ποδῶν ὕψος. Ἡ θερμότης αὐτῆς ἦτον ἐπαισθητὴ ἑκατὸν πόδας μακρὰν, ἀφῆκε δὲ κατόπιν δυνατὴν θειώδη ὀσμὴν.

ΠΕΡΙ ΑΚΑΙΡΙΑΣ.

ΑΚΑΙΡΙΑ εἶναι τὸ παρά καιρὸν λέγειν, καὶ πράττειν, καὶ τοὺς ἄλλους ἐνοχλεῖν. Ὁ δὲ ἀκαιρος τοιοῦτος, ὥστε, κατ' ἡν στιγμὴν ἀσχολεῖται τις εἰς τὰς ἀναγκαίας ὑποθέσεις του, ἔρχεται πρὸς αὐτόν, καὶ ζητεῖ νὰ τὸν συμβουλευθῇ. Καὶ ὅταν ἡ γυνὴ τοῦ πάσχη ἀπὸ πυρετὸν, ἀπέρχεται πρὸς αὐτὴν διὰ νυκτὸς μὲ μουσικὰ ὄργανα διὰ νὰ εὐθυμήσῃ. Καὶ πρὸς ζημιωθέντα δι' ἐγγύησιν, τὴν ὁποίαν ἔδωκε πρότερον, ἔρχεται καὶ ζητεῖ νὰ τὸν ἐγγυηθῇ. Καὶ εἰς πρᾶξιν ἀποφασισθεῖσαν ἀπὸ τὸ δικαστήριον παρουσιάζεται νὰ δώσῃ αὐτὸς μαρτυρίαν. Καὶ ἐνῶ εἶναι προσκεκλημένος εἰς γάμον, κατηγορεῖ τὸ γυναικεῖον γένος. Καὶ τοὺς πρὸ ὀλίγου ἀπὸ μακρὰν ὁδὸν ἐλθόντας προσκαλεῖ διὰ νὰ ἐξέλθωσιν εἰς περίπατον. Εἶναι καλὸς νὰ φέρῃ καὶ ἀγοραστὴν πλειοδοτοῦντα, εἰς πωλήσαντα πλέον τὴν πραγματείαν του. Καὶ εἰς ἀκούσαντας καὶ πληροφορηθέντας περὶ τοῦ πράγματος σηκώνεται νὰ διηγηθῇ ἐξ ἀρχῆς τὴν ὑπόθεσιν. Εἶναι ἀξίος νὰ ἐπιμεληθῇ καὶ πράγματα δι' ἄλλον, τὰ ὁποῖα δὲν θέλει ἐκεῖνος νὰ γίνωτι. Καὶ εἰς θυσίαν τετελεσμένην καὶ διαμερισθεῖσαν ἔρχεται, καὶ ζητεῖ μερίδα. Καὶ ἐνῶ ῥαβδίζει τις τὸν δοῦλόν του, ὁ ἀκαιρος διηγεῖται, ὅτι καὶ αὐτοῦ ὁ δοῦλος ποτὲ ῥαβδισθεὶς ἐκρεμάσθη. Καὶ εἰς αἵρετοχρισίαν παρευρισκόμενος, ἐρεθίζει τοὺς διαφορομένους, ἐνῶ αὐτοὶ θέλουν νὰ συμβιβασθῶσι. Καὶ θέλων νὰ χορεύσῃ, προσκαλεῖ ἐκεῖνον, ὅστις δὲν ἔχει πρὸς τοῦτο διάθεσιν.—ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ, μετὰφ. Μ. ΡΟΥΚΟΥΝΑΚΗ.

ΑΙΓΕΣ ΩΣ ΠΑΡΑΜΑΝΝΑΙ.—Πάγκοινον εἶναι εἰς τὸ μέρος ὅπου κατοικῶ, —λέγει ὁ Μονταίγνης, —νὰ βλέπῃ τις τὰς χωρικὰς, ὅταν δὲν ἔχωσιν αὐτὰ γάλα, νὰ φέρωσιν αἶγας πρὸς βοήθειαν. Ἐχω δὲ τὴν στιγμὴν ταύτην δύο θεράποντας, οἵτινες ποτὲ δὲν ἐθήλασαν γυναικὰ πλέον παρά ὀκτὼ ἡμέρας ἀφοῦ ἐγεννήθησαν. Αἱ αἶγες αὗται διδάσκονται ἀμέσως νὰ ἔρχονται νὰ βυζάνωσι τὰ βρέφη, καλῶς γνωρίζουσαι τὰς φωνὰς τῶν ὅταν κλαίωσιν· ἔρχονται δὲ τρέχουσαι πρὸς αὐτὰ· καὶ, τὸ περίεργον, ἂν παρουσιασθῇ ἄλλο παρά τὸ ὁποῖον γνωρίζουν, δὲν τὸ βυζάνουν, καὶ τὸ τέκνον παρομοίως κάμνει τὸ αὐτὸ πρὸς πᾶσαν ἄλλην αἶγα. Ἴδα πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐν, ἀποστερηθὲν τῆς αἰγός, ἥτις τὸ ἔτρεφεν (ἐπειδὴ ὁ πατήρ εἶχε μόνον δανεισθῆν αὐτὴν παρά τινος γείτονος) τὸ ὁποῖον δὲν ἤθελε νὰ ἐγγίξῃ ὁποιαδήποτε ἄλλην, καὶ φοβοῦμαι ὅτι τὸ ἄθλιον ἀπέθανε τῆς πείνας.

Γέρον γέροντι γλώσσαν ἠδίστην ἔχει·
Παῖς παιδί, καὶ γυναικὶ πρόσφορον γυνή.

Ο ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ.

ΕΙΣ τὴν νῆσον Κρήτην, ἐπὶ τῆς πλευρᾶς βουνοῦ, σχηματίζοντος μίαν τῶν ρίζῶν τῆς Ἰδης, τέσσαρα δὲ μίλια μακρὰν ἀπὸ τὴν πόλιν Γόρτυνα, ὑπάρχει ἀνοιγμά τι, στόματος ὀπωσοῦν ἔχον ὁμοιότητα, ἀνδρὸς δὲ ὕψος, καὶ ὅλως ἀδιάκριτον πολλῶν ἄλλων χασμάτων τῆς περιχώρου. Ἄλλ' ἢ πάγκοινος τὸ φαινόμενον εἰσοδος αὕτη φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς εὐμορφα περάσματα, διὰ λίθων κεκομμένα, τὰ ὁποῖα περιστρέφονται, ἐκκλίνουν ἀπ' ἀλλήλων, καὶ διακόπτουν ἀλληλα μὲ τὸσαύτας περιπλοκάς, ὥστε χωρὶς μεγάλην προφύλαξιν φαίνεται ἀδύνατον, ἀφοῦ τίς περιπλεχθῆ ἄπαξ εἰς αὐτὰ, νὰ ἐξέλθῃ πλέον. Σχεδὸν ὅλον τὸ βουνὸν εἶναι πανταχοῦ διωρυγμένον μὲ τοιαῦτα ὑπόγεια, ἐστερημένα πάσης τάξεως, ὥστε νὰ ὁμοιάζωσι τύχης μᾶλλον ἀποτέλεσμα παρ' ἀνθρώπου προμελετημένον ἔργον. Ὅτε ὁ Γάλλος περιηγητὴς Τουρνεφόρτιος ἐπεσκέφθη τὸ μέρος τοῦτο, πᾶς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐκράτει λαμπάδα· εἰς πᾶσαν δύσκολον στροφὴν ἐμπηγαν, ἐκ δεξιῶν, κομμάτια χαρτίου μὲ ἀριθμοὺς σημειωμένα· εἰς τῶν ὁδηγῶν ἀναπτεν εἰς τακτικὰς ἀποστάσεις δεμάτια ἐκ κλάδων πίτυος, καὶ ἄλλος διεσκόρπιζεν ἐπὶ τῆς γῆς ἄχυρα καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ περιπάτου. Πλὴν, μ' ὅλας τὰς προφυλάξεις ταύτας, φαίνεται ὅτι μικρὸν μόνον μέρος τοῦ λαβυρίνθου ἠμπόρεσε νὰ ἐξετάσῃ ὁ Τουρνεφόρτιος. Νεώτερός τις περιηγητὴς (F. S. North Douglas) ἐπεχείρησε τὴν κατόρθωσιν τοῦ ἄθλου τούτου μετὰ πλείστων ὁδηγῶν, ἀπὸ λαμπάδας καὶ φανάρια, καὶ 1700 πήχεις σχοινιδίου, ἐφωδιασμένος· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἠναγκάσθη ν' ἀφήσῃ πολλὰς τῶν περιστροφῶν ἀνεξετάστους, καὶ νὰ μὴν ἐμβῆ ποσῶς εἰς ὑψηλὰς τινὰς καὶ πλατείας διόδους, αἵτινες ἐφαίνοντο ἀρμόδιαι νὰ δελεάσωσιν, ἔπειτα δὲ ν' ἀποπλανήσωσιν αὐτόν.

Ἀμέσως ἀφοῦ τίς ἐμβῆ εἰς τὰ σπήλαια ταῦτα, εὐρίσκει ὡς μικρὸν τινα θάλαμον, πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ ὁποίου ἐκτείνεται πέρασμα 3300 πόδας μακρὸν, καὶ κατὰ μέσον ὄρον 12 μὲν πόδας πλατὺ, 10 δὲ πόδας ὑψηλὸν, μολονότι ὁ Τουρνεφόρτιος λέγει ὅτι εἰς τινὰ μέρη ἦτον ὑπόχρεως νὰ κύπτῃ ὀλίγον τι, καὶ ὅτι, περὶ τὴν μέσην τοῦ δρόμου, εὗρηκαν τὸ πέρασμα τόσον χαμηλὸν καὶ στενὸν, ὥστε ἠναγκάσθησαν νὰ συρῶσιν ἐπὶ τῶν χειρῶν καὶ γονάτων, ἕνας ἕνας. Τὸ πέρασμα τοῦτο οὐδ' ἀναβαίνει οὐδὲ καταβαίνει πολὺ· τὸ ἔδαφος εἶναι λεῖον καὶ ὁμαλὸν ἀπὸ πλευρᾶς εἰς πλευράν· οἱ τοῖχοι ἢ τὰ πλευρὰ εἶναι διόλου κατὰ κάθετον, συνίστανται δ' ἐκ τοῦ στερεοῦ βράχου, παρεκτὸς τῆδε κάκεισε, ὅπου ἔχουν αὐτοὺς ἀριστα ἐκτισμένους. Εἰς πᾶσαν δεκάδα ἢ δωδεκάδα βημάτων παρουσιάζονται νέα ὁμοιοειδῆ περάσματα· αὐτὰ δὲ πάλιν ἢ ἀποτόμως στρέφουν εἰς ἄλλα, ἢ ἐπανέρχονται εἰς τὸ πρῶτον, ὅθεν ἐξέκλιναν. Ἀφοῦ ὁ προειρημένος Ἀγγλος περιηγητὴς Δούγλας ἐπροχώρησε κατὰ τὸ φαινόμενον μίαν σχεδὸν ὥραν εἰς τὰ ὑπόγεια ταῦτα, στοχαζόμενος ὅτι ἦδη

ἐφθασεν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ βουνοῦ, εὐρέθη ἕξαφνα εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ σχοινιδίου του, κατ' αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅθεν ἐξεκίνησε. Παρατήρησε δὲ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἰδίωμά τι παράδοξον, ὅτι, ἀντὶ νὰ εὕρωσι πνιγερὸν ἢ νοσώδη ἀέρα εἰς τὰ στενά ταῦτα ἐνδόμουχα, ἀνέπνεαν ἐξίσου ἐλεύθερα ὅτε ἀπεῖχαν σχεδὸν ἐν μίλιον ἀπὸ τὸ στόμα, καθὼς καὶ ὅτε πρῶτον ἐμβῆκαν εἰς τὸν λαβυρίνθον. Ἐσημείωσε δὲ, καὶ ὅτι ἅπασαι αἱ γωνίαι εἰς τὴν ἀλλόκοτον ταύτην ἀνασκαφὴν ἦσαν οὕτως ὀξεῖαι, ὡς νὰ εἶχαν πελεκηθῆν τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Εἰς ἐν τῶν περασμάτων μετὰ πλείστης δυσκολίας ἀνεκάλυψε διὰ τινος στενοῦ ἀνοιγματος μικρὸν ὀκτωγώνιον θάλαμον, κομφοτάτου σχήματος. Ὁ Τουρνεφόρτιος ἀναφέρει δύο δωμάτια, σχεδὸν στρογγύλα, εἰς τὸν βράχον ἐξωρυγμένα, εἰς μέρος τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἐνόμιζε τὸ μακρυνώτερον ἢ ἐνδότερον τοῦ λαβυρίνθου. Εἰς τοὺς τοίχους δὲ τῶν δωματίων τούτων εὗρηκε διάφορα ὀνόματα, μὲ ἀνθρακα γραφέντα, ἐπὶ Βενετῶν, ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ εἰσχωρήσαντας. Ἀντέγραψε δὲ δύο ἢ τρία ἐκ τούτων· παραδείγματος χάριν·— 'Qui fu el strenuo Signor Zan de Como, Cap^{no} dela Fanteria, 1526.'— 'R. Francesco Maria Pesaro, Capucino. Frater Taddeus Nicolaus, 1539.' Εἰς τὰ δωμάτια ταῦτα, καὶ εἰς τὰς διόδους τὰς εἰς αὐτὰ φερούσας, ἦσαν καὶ ἄλλαι διάφοροι χρονολογίαι, γεγραμμέναι ἢ γεγλυμμέναι μὲ τὴν σμίλην, ἀπὸ τοῦ 1495 μέχρι τοῦ 1579, ὁ δὲ Τουρνεφόρτιος ἐπρόσθεσε 1700, τὸ ἔτος τῆς αὐτοῦ ἐπισκέψεως. Κατὰ τὸν ἀκριβῆ τοῦτον περιηγητὴν, τὸ πλέον ἐλικοειδὲς καὶ δύσκολον μέρος τοῦ λαβυρίνθου εἶναι τὸ ἐκπέμπον κλάδους πρὸς τὰριστερά, τριάκοντα περίπου βήματα ἐκ τῆς εἰσόδου, ὅπου περάσματα πολυπληθῆ, τὰ μὲν διασταυρόνοντα ἐν τὸ ἄλλο, τὰ δὲ ἀδιέξοδα, συγχύζουσι ἐντελῶς καὶ φύρνοσι τὸν νοῦν. Μᾶς διηγεῖται ὁ περιηγητὴς Σάνδους, ὁ ἐπισκεφθεὶς τὴν Κρήτην πρὸ δύο ἑκατονταετηρίδων, ἀλλὰ μὴ ἐμβᾶς εἰς τὸν λαβυρίνθον, ὅτι ἤκουσε παρ' Ἀγγλοῦ ἐμπόρου, ἰδόντος αὐτόν, ὅτι τόσον ἦτο περιπλεγμένος καὶ παμμεγέθης, ὥστε ὁδηγός, συνειθισμένος νὰ δείχνῃ αὐτόν εἰς ἄλλους εἴκοσι χρόνους κατὰ συνέχειαν, ἐχάθη ἐκεῖ, καὶ οὐδέποτε πλέον ἠκούσθη. Οὔτε ρανὶς ὕδατος δὲν στάζει διὰ τῶν βράχων, ἀπολιθώσεις δὲν ὑπάρχουν ὅποιαιδῆποτε, ἀλλὰ παντοῦ εἶναι ξηρὸς ὁ λαβυρίνθος, ὁ δὲ ἀήρ ἴσης καὶ τερπνῆς θερμοκρασίας.

Κατὰ τὸ ἀρχαῖον μέρος τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, ὅπου μῦθοι εὐρίσκονται συμπεφυρμένοι μὲ τὴν ἀλήθειαν, ἢ σχεδὸν τὰ πάντα πρέπει νὰ ἐκλαμβάνωνται ἀλληγορικῶς, ὁ λαβυρίνθος ἐγίνε, κατὰ μίμησιν τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ ὁμοίου οἰκοδομήματος, ὑπὸ Δαιδάλου τοῦ Ἀθηναίου, διὰ τὸν δεύτερον Μίνωα, βασιλέα τῆς Κρήτης, ὅστις ἤκμασε δεκατρεῖς περίπου ἑκατονταετηρίδας πρὸ τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς. Τὰ περὶ τοῦ τερατώδους Μινωταύρου, ὅστις διήρχετο τὰ ἐνδόμουχα ταῦτα, καὶ τοῦ Θεσέως, ὅστις ἐνεκλείσθη εἰς αὐτὰ διὰ νὰ καταφαγῶθῃ, καὶ τῆς ὠραίας Ἀριάδνης, ἧτις ἀπήλλαξε τὸν

έραστήν αὐτῆς, μίτου κουβάριον εἰς αὐτὸν ἐγχειρίσασα, ἀνήκουν εἰς τὸ πλεόν φανταστικὸν τῆς μυθολογίας μέρος, καὶ διόλου σχεδὸν δὲν μᾶς βοηθοῦν νὰ εἰκάσωμεν εἰς τί ἀπέβλεπεν ὁ τόπος οὗτος. Ὑπό τινων ἐνομίσθη κοιμητήριον· ἀλλὰ ποτὲ δὲν εὐρέθησαν ἐντὸς αὐτοῦ ἢ περὶ αὐτὸν λείψανά τινα, ἐμφανίζοντα ὅτι ἐχρησίμευσεν εἰς τοιοῦτό τι. Ὁ Λαβύρινθος, λέγει ὁ κύριος Δούγλας, 'εἶναι ἀδύνατον νὰ κατεσκευάσθῃ διὰ νεκροταφεῖον, ἐπειδὴ δὲν εὐρίσκομεν εἰς τοὺς τοίχους κἀνὲν ἀπὸ τὰ ἐνδόμυχα, τὰ ὁποῖα ἐχρησίμευαν ὡς τάφοι εἰς τὰ ὑπόγεια κοιμητήρια τῆς Ἰταλίας καὶ Μελίτης, οὐδὲ ἄλλον τινὰ τόπον ἀρμόδιον εἰς ὑποδοχὴν νεκροῦ.' Ὁ Βελώνιος καὶ ἄλλοι περιηγηταὶ ἐφαντάσθησαν αὐτὸν ἀπλοῦν λιθοτομεῖον. Ὁ Σάνδους λέγει, 'Κατὰ τὴν γνώμην τῶν πλειοτέρων δὲν ἦτον εἰμὴ λιθοτομία, ὅθεν ἐξωρύχθη ἡ πέτρα, μὲ τὴν ὁποίαν ἐκτίσθησαν ἡ Κνωσσὸς καὶ ἡ Γόρτυς· καὶ οἱ μὲν τοῖχοι ἀφέθησαν διὰ τὴν ὑποστήριξιν τῆς ὀροφῆς, ἀκολουθοῦντες δὲ τὰς φλέβας, ἔκαμαν αὐτὸν τόσον ἐλικοειδῆ.'

Τὴν αὐτὴν γνώμην δέχεται καὶ ἄλλος περιηγητῆς νεώτερος ὁ Γάλλος Σοννίνης, ὅστις ὁμῶς, καθὼς ὁ Σάνδους, δὲν ἐπεσκέφθη ποτὲ τὸν λαβύρινθον. Ὁ δὲ Δούγλας, ὁ κατὰ μίμησιν τοῦ Θησέως μὲ κουβάριον μίτου διερευνήσας τὰς διόδους τὸ 1812, ἐναντιοῦται εἰς τοιοῦτον συμπέρασμα, λέγων· 'Εἶναι τάχα διόλου πιθανόν, ὅτι ἤθελεν ὑπάρχειν σχέδιον τόσον κανονικόν, θάλαμοι καὶ εἰσοδοὶ τόσον ὠραῖοι, καὶ πρὸ πάντων περιπλοκὴ τόσον ἐντεχνος, εἰς τὸ ἀποπλανᾶν φανερώς ἀποβλέπουσα, ἐὰν ὁ σκοπὸς δὲν ἦτον εἰμὴ λιθοτομία; Τὰ εἰς τοὺς χωρικοὺς πατροπαράδοτα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀκόμη σώζεται τὸνομα Λαβύρινθος, ἐπιβεβαιοῦν τὴν ἀρχαιότητά του· ἀλλ' ὁ καθ'αυτὸ σκοπὸς, μολονότι φανερόν ὅτι γενικῶς ἀπέβλεπεν εἰς τὸ κρύπτεσθαι, πρέπει νὰ μένῃ ἀκόμη ἀμφίβολος.'

Ὁ Τουρνεφόρτιος εἶχεν ἤδη ἀποβάλλειν ὡς ἄτοπον τὴν περὶ λιθοτομίας ἰδέαν. Ἡ πέτρα, λέγει, δὲν ἔχει κἀνὲν ἰδιαιτέρον συστατικόν—ἡ αὐτὴ εὐρίσκεται εἰς τὸν λόφον τὸν ἀμέσως ἐπάνωθεν τῆς Γόρτυνος καὶ Κνωσσῶ. Νὰ πιστεύσωμεν λοιπὸν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἤθελαν ζητεῖν μακρὰν, πέραν βουνῶν καὶ κοιλάδων, πρᾶγμα ἐγγὺς αὐτῶν ὑπάρχον; Ἡθελαν ἄραγε προκρίνειν παντὸς εἶδους δυσκολίας μᾶλλον παρὰ νὰ λιθοτομήσωσιν ὅπου ἐμελλαν καὶ νὰ κτίσωσι; Ὑστερον ἀπ' ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, ἐσυμπέραναν ὁ Τουρνεφόρτιος, ὅτι ἐξάρχῃς ὁ λαβύρινθος ἦτο φύσεως ἔργον ἢ παίγνιον, ἀλλ' ὅτι ὁ ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου ἡ χεὶρ φαίνεται εἰς πᾶν αὐτοῦ μέρος, εἴτε δι' εὐχαρίστησιν, εἴτε δι' ὄφελος, τὸν ἐμεγάλυνεν ὅπου ἦτο στενός, κ' ἐτακτοποίησε τὰς πλευράς, τὴν ὀροφὴν αὐτοῦ, κτλ. Ὁ ἀρχαῖοι Κρήτες, λέγει, 'πολιτισμένοι ὄντες καὶ φιλόκαλοι, εἶχαν καὶ τὴν κλίσιν καὶ τὴν δύναμιν νὰ τελειώσωσι τὸ σχεδιασθὲν μόνον ὑπὸ τῆς φύσεως. Ἀναμφιβόλως βοσκοὶ τινες, ἀνακαλύψαντες τὰ ὑπόγεια ταῦτα, παρεχώρησαν εἰς μεγαλητέρους ἀνδρας νὰ κατα-

σκευάσωσιν ἀπ' αὐτὰ τὸν θαυμαστὸν λαβύρινθον, ὅστις ἠδύνατο νὰ χρησιμεύῃ ὡς ἄσυλον διὰ πολλὰς οἰκογενείας, ἐν καιρῷ πολέμου ἢ ἐπὶ τῆς βασιλείας τυράννων, μολονότι τῶρα δὲν χρησιμεύει πλὴν ὡς καταγύγιον τῶν νυκτερίδων.' Ἡδύνατο νὰ προσθέσῃ, ὅτι εἰς αἰῶνας, ὁπότε ἡ ληστεία καὶ ἡ ἀρπαγὴ ἐνομίζοντο ἠρώων ἀρεταί, καὶ ὁπότε τῆς Κρήτης ἐξαιρέτως αἱ θάλασσαὶ ἔβρυναν ἀπὸ πειρατᾶς, οἱ κάτοικοι, φεύγοντες ἐνίοτε ἀπὸ τὰ παράλια, ἤθελαν ἀσμένως καταφεύγειν εἰς κρυπτήριον τόσον ἐξαιρετόν καὶ δι' ἑαυτοὺς καὶ διὰ τὴν περιουσίαν των.

Εἰκάζει δὲ ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Κρήτες δὲν ἠγγίξαν τὸ μέρος τοῦ περάσματος, ὅπου ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἔρπη τις ἐπὶ χειρῶν καὶ γονάτων, διότι ἐπεθύμουν νὰ γνωρίσωσιν οἱ μεταγενέστεροι, βλέποντες αὐτὸ, πῶς μὲν ἐγινε τὸ λοιπὸν ὅλον ἀρχικῶς ὑπὸ τῆς φύσεως, πόσον δ' ἐβελτιώθη διὰ τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐργασίας. Ἐπέκεινα τοῦ περάσματος τούτου ὁ λαβύρινθος εἶναι τόσον τακτικὸς καὶ ὠραῖος, ὅσον καὶ πρὸ αὐτοῦ. Εἰς ὑποστήριξιν τῆς ὑποθέσεως τοῦ Τουρνεφορτίου πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν, ὅτι πολλὰ φυσικὰ ἄντρα καὶ μακρὰ σπήλαια ὑπάρχουν εἰς τὴν ἠφαίστιον ταύτην νῆσον, καὶ ὅτι τὸ πλησιάζον ὄρος Ἴδα εἶναι πολλαχῶς ἐξ αἰτίας αὐτῶν κηρήθρας ὁμοιον.

Εἰκασίας ἡμετέρας δὲν προσθέτομεν, εἰς τοὺς ἀναγνώστας ἀφίνοντες τὸ τερπνὸν αὐτὸ στάδιον. Ἄν ἐγνωρίζαμεν, λέγει ὁ κύριος Δούγλας, τὴν ἀρχικὴν σημασίαν τῆς λέξεως Λαβύρινθος, ἥτις κατ' αὐτὸν εἶναι Φοινικικὴ, εὐκολώτερον ἠδυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν τι περὶ τῆς ἱστορίας καὶ τῶν χρήσεων αὐταῦ.

ΟΙ ΑΛΗΘΩΣ ΕΝΑΡΕΤΟΙ.

Οἱ ἀληθεῖς φιλόσοφοι ἀγαπῶσι τὴν ἀρετὴν διὰ μόνην αὐτὴν· τοιοῦτοι ὁμῶς εἶναι πολλὰ ὀλίγοι. Αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀληθεῖς ἐρασταὶ τῆς φιλοσοφίας, τῆς ἀρετῆς, καὶ τῆς θρησκείας. Αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, διὰ τοὺς ὁποίους ἔλεγεν ὁ Ἀρίστιππος, ὅτι δύνανται νὰ ζῶσι καὶ χωρὶς νόμων· ἐρωτηθεῖς πατε, τί πλεόν ἔχουσιν οἱ φιλόσοφοι, ἔφη, 'Ἐὰν πάντες οἱ νόμοι ἀναιρεθῶσιν, ὁμοίως βιώσομεν.' Εἰς αὐτοὺς ἡ ἀρετὴ εἶναι ἕξις, καὶ γίνεται τρόπον τινὰ χρεῖα φυσικὴ· καὶ ὡς τοὺς εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ τρώγωσι μηδὲ νὰ πίνωσιν, οὕτω δὲν ἐμποροῦν νὰ ζήσωσι χωρὶς τὴν καθημερινὴν σπουδὴν καὶ μελέτην τῆς εὐδαιμονίας καὶ δόξης τοῦ ἔθνους των. Ἡ ἀναισθησία, ἡ ἀχαριστία, καὶ αὐτὴ τῶν κακῶν ἀντ' ἀγαθῶν ἀπόδοσις, ἀντὶ νὰ κάμωσι μιστην εἰς αὐτοὺς τὴν ἀρετὴν, τοὺς πληροφοροῦν ἐξ ἐναντίας ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. Αὐτοὶ σὲ διδάσκουν, σὲ φωτίζουν, σὲ εὐεργετοῦν, ὅχι διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς πρὸς αὐτοὺς εὐγνωμοσύνης, ἢ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐπαίνων σου, ἀλλὰ διότι νομίζουσιν χρεὸς ἀπαραίτητον νὰ σὲ εὐεργετῶσι. Εἰς ὀλίγα λόγια, αὐτοὶ εἶναι ἄλλοι θεοὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἀνατέλλοντες τὸν

ἥλιον τῆς διδαχῆς, καὶ βρέχοντες τὰ ζωογόνα ὕδατα τῆς μαθήσεως εἰς ὅλας τὰς ψυχὰς τῶν ἰδίων συμπολιτῶν, διὰ τοῦτο μόνον, ὅτι ἐπιθυμοῦν τὴν κοινὴν ἀπάντων ευδαιμονίαν. Τοιοῦτοι ἄνθρωποι ἐχρημάτισαν μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ὁ Σωκράτης καὶ ἄλλοι πολλοὶ ὀλίγοι τινές τοιοῦτοι ἐφάνησαν, κατὰ καιροῦς, καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔθνῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰ πολλὰ ὀλίγοι.—ΚΟΡΑΗΣ.

ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΩΣ.

Ἡ ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΣ κατέχει ὡς τόπον Θεοῦ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου· καὶ μολονότι οἱ πονηροὶ δύνανται νὰ τὴν ἀμβλύνωσι καὶ νὰ τὴν καυτηριάσωσι, ποτὲ ὁμως δὲν ἰσχύουν ὅλως διόλου νὰ κατασιγάσωσιν ἢ καὶ νὰ ἐξαλείψωσιν αὐτήν. Ἡ δυσάρεστος αἴτη σύμβουλος ἐγειρομένη ἐπιφέρει πολλάκις τρόμον εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀμαρτωλοῦ διὰ τῶν ἐλέγχων καὶ ἀπειλῶν τῆς. Κατὰ μὲν τὴν ἡμέραν περικυκλούμενος ἀπὸ μωροῦς καὶ ἀσυνέτους φίλους, ἢ ὅλως διόλου ἐνασχολούμενος εἰς τὰ κοσμικὰ, εὐρίσκει διαφόρους τρόπους νὰ πνίγη τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως, ἢ τοῦλάχιστον νὰ μὴ προσέχη εἰς αὐτήν· τὴν νύκτα ὁμως, ὅταν κεῖται εἰς τὴν κλίνην του, ὅταν γαληνῶσι τὰ πάντα περὶ αὐτὸν, ὅταν τὸ σκότος καὶ ἡ μοναξία τὸν βιάζωσι νὰ παραδοθῇ εἰς ἰδίας του σκέψεις, τὸ πρᾶγμα τότε ἀλλάσσει παραπολύ, τότε ἀκούεται ἡ ἀνεγειρομένη συνείδησις. Πάραυτα σύρει αὐτὴ τὸν ἀμαρτωλὸν ἐνώπιον τοῦ βήματός τῆς, καὶ ὡς κριτῆς τὸν ἐξετάζει, τὸν κρίνει, τὸν καταδικάζει, καὶ τὸν ἐπαπειλεῖ μὲ τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὰς ἀμαρτίας του παιδείαν. Εἰς μάτην προσπαθεῖ τότε ὁ ἄθλιος ν' ἀποφύγη τὴν βασανιστικὴν αἰτῆς μάστιγα, ἢ νὰ εἴρῃ καταφύγιον εἰς τὸν ἵπνον. Ὁ ἵπνος πετᾷ ἀπὸ τὰ ὄμμάτια του, καὶ αἱ ἀμαρτίαι του παρουσιάζονται εἰς αὐτὸν ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλην, καὶ τὸ φορτίον τῶν ἐγκλημάτων γίνεται εἰς αὐτὸν βαρύτερον, ἕως οὗ, τελευταῖον, πάσχει ὅτι καὶ ὁ ἀσεβῆς Βαλτάσαρ εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὅτε ἶδε τὴν μυστικὴν χειρὰ γράφουσαν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ παλατίου του, — διαλύονται οἱ σύνδεσμοι τῆς ὀσφίος του, καὶ συγκρούονται τὰ γόνατά του.

Καταλαμβάνει δὲ ὅτι ἐξάπαντος πρέπει νὰ κάμη τι, καὶ, γνωρίζων ὅτι ἡ προσευχὴ εἶναι χρέος, ἀρχίζει εὐθὺς νὰ προσεύχεται. Προφέρει λοιπὸν ὀλίγας τινὰς λέξεις, ζητῶν ἔλεος, καὶ κάμνει ὀλίγας ἀποφάσεις, καὶ ὑπόσχεται νὰ βελτιωθῇ· ἀφοῦ δὲ τοιοῦτοτρόπως καθησυχάσῃ ὀπωσοῦν τοὺς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεως, τέλος παραδίδεται εἰς τὸν ἵπνον. Τὸ πρῶτ' ἐξυπνᾷ, χαίρων ὅτι βλέπει ἀκόμη τὸ λαμπρὸν φῶς τῆς ἡμέρας. Ἀλλὰ ποῦ αἱ ἀποφάσεις καὶ ὑποσχέσεις τῆς νυκτός; Φεῦ! Λησμονοῦνται πλέον, καὶ πάλιν αὐτὸς καταναλίσκει τὴν ἡμέραν εἰς τὰς μωρίας καὶ τὰς ἀμαρτίας του, ὡς πρότερον, καὶ τὴν νύκτα σύρεται εἰς τὴν κλίνην, νὰ μαστιγῶθῃ πάλιν ἀπὸ τὴν συνείδησιν διότι παρέβη τὰς ὑποσχέσεις του, πάλιν νὰ καθησυχάσῃ τοὺς ἐλέγχους

αὐτῆς μὲ ὑποκριτικὰς δεήσεις καὶ ἀποφάσεις, καὶ πάλιν νὰ τὰς καταπατήσῃ ὅλας, ὅταν ἐπιστρέψῃ τὸ φῶς.

Τί πρέπει λοιπὸν νὰ κάμη ὁ ἀμαρτωλὸς, ὅταν αἰσθάνεται τῆς συνειδήσεως τοὺς ἐλέγχους; Πρέπει νὰ προστρέχη εὐθὺς εἰς τὸν Χριστὸν, διότι αὐτὸς 'σώζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν.' Τί τὸ ὄφελος νὰ καθησυχάσῃ τις τὴν συνείδησιν του διὰ ὀλίγας μόνον στιγμὰς μὲ ὑποκριτικὰς ἀποφάσεις καὶ ὑποσχέσεις, ἐνῶ δὲν ἔχει τὴν κατὰ Θεὸν λύπην, ἣτις προξενεῖ μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν; 'Ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται,' λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Εἰς μάτην ταρασσεται ὁ ἀμαρτωλὸς ἀπὸ τὴν μαστιγόνουσαν αὐτὸν συνείδησιν, ἂν δὲν προστρέχη εἰς τὸν μόνον Σωτῆρα ἡμῶν Χριστὸν. 'Ἐάν τις ἀμάρτη, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν Πατέρα, Ἰησοῦν Χριστὸν, δίκαιον. Καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστι περὶ τῶν ἡμαρτιῶν ἡμῶν· οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου. Τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας.' Ἡ συνείδησις πρέπει νὰ ἦναι ὁ παιδαγωγὸς διὰ νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς τὸν Χριστὸν, ὥστε νὰ δικαιωθῶμεν διὰ τῆς πίστεως.

ΛΟΡΔΟΥ ΤΙΝΟΣ ΣΥΜΒΟΙΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥἱΟΝ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΔΑΠΑΝΗΣ.—Ὡς πρὸς τὴν οἰκονομίαν, ἀς ἦναι μετρία ἢ φιλοξενία σου· ἀναλόγως τῆς καταστάσεώς σου, ἄφθονος μᾶλλον παρὰ φειδωλῆ, οὐχὶ ὁμως καὶ πολυδάπανος. Ποτὲ δὲν ἐγνώρισα κανένα, ὅστις ἐπτώχυνεν ἀπὸ τράπεζαν εὐτακτον. Τινὲς ὁμως φθείρονται μὲ κρυπτὰ ἐλαττώματα, ἔπειτα δὲ κατηγορεῖται ἢ φιλοξενία των. Ἀλλ' ἐξόρισε τὴν βδελυρὰν μέθην ἀπὸ τὸν οἶκόν σου, καθότι αὐτὴ βλάπτει μὲν τὴν υἰείαν, δαπανᾷ δὲ πάμπολλα, καὶ δὲν κάμνει οὐδεμίαν ἐπίδειξιν. Πρόσεχε μὴν ἐξοδεύῃς ὑπὲρ τὰ τρία τέταρτα τοῦ εἰσοδήματός σου, μήτε ὑπὲρ τὸ ἐν τρίτον αὐτῶν εἰς τὸν οἶκόν σου· καθότι τὰλλα δύο μόλις θέλουν ἐξαρκεῖν διὰ τὰ ἔκτακτά σου, τὰ ὁποῖα θέλουν πάντοτε παραπολύ ὑπερβαίνειν τὰ τακτικά· ἀλλέως, θέλεις ζῆσειν ὡς πτωχὸς ἐπαίτης, ἐνδεὴς πάντοτε.

ΟΡΘΟΤΑΤΑ λέγει κοινὴ τις παροιμία, Τόσον ἀξίζει ὁ ἄνθρωπος, ὅσον συλλογίζεται. Κατὰ τὸν σοφὸν διδάσκαλον Ηεσταλόξην, Τὸ συλλογίζεσθαι φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ γινώσκειν. Πάμπολλα ἐμπορεῖ τις νὰ βλέπῃ καὶ ν' ἀκούῃ, καὶ νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ μανθάνῃ· ἀλλ' οὐδὲν ἐξ αὐτῶν θέλει ποτὲ γνωρίσειν, ἐκτὸς ἐκείνων ὅσα διελογίσθη, — ὅσα διαλογιζόμενος ἔκαμεν ἰδιοκτησίαν τοῦ νοός του. Ὑπερβαίνω λοιπὸν τὰ ὄρια, ἐάν εἴπω, ὅτι μόνον διὰ τοῦ συλλογίζεσθαι γίνεται ὁ ἄνθρωπος ἀληθῶς ἄνθρωπος; Ἀφαίρεσε τὸν διαλογισμὸν ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν, καὶ τί μένει;

Οὐκ ἐκτιεῖται ἀνθρώποις ὑπερηφανία, οὐδὲ ἀργὴ θυμοῦ γεννήματα γυναικῶν.

Ο ΑΡΧΑΡΙΟΣ ΧΗΜΙΚΟΣ. ΑΡΙΘ. ΙΙ.

ΤΑ ρευστά εκτείνονται διὰ τῆς θερμότητος πολὺ μᾶλλον ἀπὸ τὰ στερεά. Πρὸς ἀπόδειξιν, ἰδοὺ χύνω νερὸν εἰς τὴν μικρὰν ταύτην φιάλην, ἕωσοῦ δὲν λείπει παρὰ ἐν τέταρτον τοῦ δακτύλου ὥστε νὰ γεμίση· τυλίσω δὲ περὶ τὸν τράχηλον αὐτῆς κομμάτιον σύρματος, ὅθεν νὰ τὴν βαστάξω ἔμπροσθεν τοῦ πυρός· ἐὰν τώρα παρατηρήσης, θέλεις ἰδεῖν ὅτι, ὅσον θερμαίνεται ἡ φιάλη, τόσον ἀναβαίνει τὸ ὕδωρ εἰς τὸν λαιμὸν αὐτῆς, καὶ, τέλος, θέλει γεμίσειν διόλου τὴν φιάλην, καὶ μάλιστα θέλει ἐκχειλίσειν, ἐὰν ἀφήσωμεν αὐτὴν πολλὴν ἕραν ἔμπροσθεν τοῦ πυρός. Πλὴν ἂς μὴ κάμωμεν τοῦτο· ἀλλ' ἀφοῦ τὸ νερὸν φθάσῃ ἕως τὰ χεῖλη, ἂς ἀπομακρύνωμεν τὴν φιάλην, καὶ ἂς τὴν ἀφήσωμεν νὰ ψυχρανθῇ· μετὰ δὲ μίαν ἢ δύο ἕρας θέλομεν εὐρεῖν τὸ νερὸν εἰς αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ λαιμοῦ, ὅπου ἦτο καὶ πρότερον. Ἐκ τοῦ ἀπλοῦ λοιπὸν τούτου πειράματος ἔπεται νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι τὰ ρευστά εκτείνονται μὲν διὰ τῆς θερμότητος, συστέλλονται δὲ διὰ τοῦ ψύχους.

Αὐτὸ τοῦτο ἤθελε πάθειν τὸ οἰνόπνευμα, τὸ ἔλαιον, τὸ τερμινθέλαιον, ἢ ἄλλα ρευστά ὁποιαδήποτε· ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν εὐφλέκτων τούτων πραγμάτων ἢ μεταχειρίσεις δὲν εἶναι τόσον ἀσφαλῆς, διὰ τοῦτο μὲ μικρατέρας ποσότητος πρέπει νὰ σὲ δείξω τὰς ἐκτάσεις καὶ τὰς συστολάς αὐτῶν.

Ἴδοὺ ἐνταῦθα τέσσαρες μακρόστενοι φιάλαι, τῶν δύο συγγιῶν· εἰς τὸ αὐτὸ ὕψος ἐφ' ἐκάστης κάμνω σημάδιόν τι· πᾶσα δὲ μία πρέπει νὰ γεμισθῇ ἀπὸ διάφορον ὑγρὸν μέχρι τοῦ σημαδίου· εἰς τὴν πρώτην βάλλω ὕδωρ, εἰς τὴν δευτέραν ἔλαιον, εἰς τὴν τρίτην τερμινθέλαιον, καὶ οἰνόπνευμα εἰς τὴν τετάρτην. Ἴδοὺ τώρα, ἔχω ὁμοίους ὄγκους ἢ μέτρα διαφόρων ρευστῶν· ἂς ἴδωμεν τί θέλει συμβῆν, ὅταν ὅλα πυρωθῶσιν ὁμοίως.

Στήνω λοιπὸν ἐρθίως τὰς φιάλας εἰς τὴν λεκάνην ταύτην, ἣτις περιέχει ὀλίγον τι ψυχρὸν ὕδωρ, ἔπειτα δὲ χύνω μέσα βραστὸν νερὸν βαθυμυθὸν, ὥστε νὰ ἐλαττωθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ὁ κίνδυνος τοῦ νὰ συντριβῶσιν αἱ φιάλαι· δι' αὐτὴν δὲ τὴν αἰτίαν ἔβαλα κατὰ πρῶτον τὸ ψυχρὸν ὕδωρ εἰς τὴν λεκάνην, ὥστε νὰ μετριάσῃ ὅπως οὖν τὴν καῦσιν τοῦ βραστοῦ ὕδατος.

Αἱ φιάλαι ἐστάθησαν ἤδη πέντε λεπτά εἰς τὸ θερμὸν ὕδωρ· τὰς ἐκβάλλω μὲ βίαν, καὶ τὰς στήνω ἐπὶ τῆς ὁμαλῆς τραπέζης· κύτταξε τώρα ποῦ στέκει καθὲν ἀπὸ τὰ ρευστά· εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ὅπου καὶ πρότερον; Ὅχι· τὸ ὕδωρ ἀνέβη ὀλίγον τι ὑπὲρ τὸ σημεῖον, τὸ ἔλαιον περισσότερο, τὸ τερμινθέλαιον πολὺ μᾶλλον, καὶ τὸ οἰνόπνευμα παραπολὺ περισσότερο. Τί νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τούτου; Ὅτι, ἂν καὶ ὁμοίως θερμανθῶσιν, εκτείνονται διαφόρως ἢ ἀνίσως· ὅτι τὰ ἔλαιον καὶ τὸ τερμινθέλαιον εἶναι δεκτικώτερα ἐκτάσεως παρὰ τὸ νερὸν, καὶ ὅτι τὸ οἰνόπνευμα τὰ ὑπερβαίνει ὅλα ὡς πρὸς ταύτην τὴν ἰδιότητα.

Ἄς ψυχρανθῶσιν αἱ φιάλαι καὶ τὰ περιεχόμενά των, καὶ ὅλα τὰ ρευστά θέλουν ἐπανέλθειν εἰς τοὺς προτέρους αὐτῶν ὄγκους.

Ἄλλ' ἴσως ἐρωτήσῃ κανεῖς, Ταῦτα καὶ ἄλλα ρευστά κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν εκτείνονται, ὡς τὰ στερεά; καὶ διατί λοιπὸν δὲν συντρίβουν τὰς φιάλας; Ἐκτείνονται μὲν κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν· ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ μόριά των εἶναι κινητὰ, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀνόμοια τῶν στερεῶν, εὐκόλως συμμορφώνονται μὲ τὸ σχῆμα τῆς φιάλης ἢ τοῦ ἀγγείου, εἰς τὸ ὁποῖον βαλθῶσι· δὲν σποῦν τὴν φιάλην, καθότι ὑπάρχει τόπος δι' ἔκτασιν, εἰς τὸν ὁποῖον ἀναβαίνουν· ὅθεν καὶ φαίνονται κατὰ μίαν μόνον διεύθυνσιν εκτεινόμενα· ἀλλ' ἐὰν δὲν ἀφήσωμεν τὸν τόπον τοῦτον, ἐνεργοῦν ἰσχυρότατα.

Ἐδῶ βλέπεις ὑαλίνην φιάλην· τὴν ἐγέμισα ὅλην ἀπὸ ὕδωρ, τὴν ἐφράξα, ἔστερέωσα δὲ τὸν φελλὸν μὲ βουλλακήριον καὶ μὲ λινόδεσμον (σπάγον). Ἐὰν θέσω τὴν φιάλην ταύτην εἰς λεκάνην θερμοῦ ὕδατος, τὰ περιεχόμενά της θέλουν ἀρχίσειν νὰ εκτείνωνται· ἀλλ' ἐπειδὴ τόπος δὲν ὑπάρχει διὰ τὴν ἔκτασιν, ἐνδέχεται ἡ φιάλη νὰ ἀνοίξῃ.

Ἐπειδὴ τὰ ρευστά εκτείνονται μὲν διὰ τῆς θερμότητος, συστέλλονται δὲ διὰ τοῦ ψύχους, ἔπεται ὅτι πρέπει ν' ἀλλοιόνηται ἢ εἰδικῆ αὐτῶν βαρύτης· λέγεται δὲ βαρύτης εἰδικῆ τὸ σχετικὸν βάρος σωμάτων ἴσου ὄγκου.

Ἐὰν ζυγίσω τὴν φιάλην ταύτην, ἢ, κατὰ τὴν κοινὴν φράσιν, ἐπάρω τὴν τάραν της, ἔπειτα δὲ, γεμίσας αὐτὴν ἀπὸ ὕδωρ, τὴν μεταζυγίσω, εὐρίσκω ὅτι περιέχει χιλίους κόκκους ὕδατος· ἐὰν δὲ τώρα βαστάξω αὐτὴν εἰς τὴν χεῖρά μου ὀλίγην ἕραν, καὶ τὴν θερμάνω, ἡ θερμότης κάμνει τὸ νερὸν νὰ ἔκταθῇ, καὶ ὀλίγον τι κατὰ συνέπειαν θέλει ἐκχυθῆν εἰς τὸν λαιμὸν· ὥστε, ἂν τώρα σφογγίσω τὸ ἔξωθεν τῆς φιάλης, καὶ τὴν μεταζυγίσω, εὐρίσκω ὅτι δὲν ζυγίζει ὅσον ἀρχήτερα· ἢ φιάλη ὅμως εἶναι ἀκόμη πλήρης, τουτέστιν, ἔχω σωστά τὸν αὐτὸν ὄγκον ὕδατος, ἀλλὰ, θερμανθὲν, ζυγίζει ὀλιγώτερον· ἢ εἰδικῆ αὐτοῦ βαρύτης ἠλαττώθη.

Ἔστω λοιπὸν· τὸ ψυχρὸν ὕδωρ εἶναι βαρύτερον τοῦ θερμοῦ, ὡς καὶ ἀλλεοτρόπως δύναμαι νὰ σὲ τὸ ἀποδείξω.

Ἴδοὺ μέγα ποτήριον σχεδὸν πλήρες ψυχροῦ ὕδατος· ἰδοὺ καὶ κουπάκιον γέμον ἀπὸ θερμὸν ὕδωρ, ὀλίγον τι κοκκινισμένον, ὥστε νὰ διακρίνεται ἀπὸ τὸ ψυχρὸν· λαμβάνω τὴν μικρὰν ταύτην σύριγγα, καὶ γεμίζω αὐτὴν ἀπὸ τὸ ζεστὸν ὕδωρ· ἔπειτα θέτω τὴν ἄκραν αὐτῆς ἐντὸς τοῦ πατηρίου, καὶ σχεδὸν ἐγγίζων τὸ ψυχρὸν ὕδωρ, ἐκθλίβω τὸ θερμὸν ἐλαφρότατα. Κύτταξε, δὲν μιγνύεται μὲ τὸ ψυχρὸν, ἀλλὰ πλέει ἐπ' αὐτοῦ.

Ἄς δοκιμάσωμεν τώρα, ἐὰν τὸ ψυχρὸν ὕδωρ βαρύτερον εἶται διὰ τοῦ θερμοῦ· οὕτω δὲ πρέπει νὰ συμβῆ, ἂν ἀληθῶς τὸ ψυχρὸν ἦναι βαρύτερον. Ἴδοὺ ποτήριον σχεδὸν πλήρες ἀπὸ θερμὸν ὕδωρ· ἀφαιρῶ τὸ ἔμβολον τῆς σύριγγος· βάλλω δὲ τὸν δάκτυλόν μου ἐπὶ τοῦ ἐνὸς ἄκρου, τοῦ μικρατέρου, καὶ γεμίζω αὐτὴν ἀπὸ ψυχρὸν

ἕδωρ κοκκινωπόν· τούτου γενομένου, ἐπιβάλλω τὸν ἀντίχειρά μου εἰς τὸ μέγαλον ἄκρον, ὥστε νὰ τὸ φράξω, καὶ ἀφαιρῶ τὸν δάκτυλον ἀπὸ τὸ μικρὸν· νερὸν δὲν τρέχει· τώρα δὲ, ἀφοῦ θύσω τὸ μικρὸν ἄκρον ὀλίγον τι ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ θερμοῦ ὕδατος, ἐλαφρὰ ἐλαφρὰ σηκῶν τὸν ἀντίχειρά μου πολλὰ ὀλίγον, καὶ τὸ ψυχρὸν ἕδωρ ἀρχίζει νὰ ρέῃ λεπτότατον· ἰδὲ, πίπτει διὰ τοῦ θερμοῦ ὕδατος, καὶ διὰ μερικὴν ὥραν δὲν μιγνύεται μ' αὐτό.

Καὶ ἄλλα πολλὰ ἔχω νὰ εἶπω περὶ τῆς ἀξιολόγου ταύτης ὑποθέσεως, ἀλλ' ἐδῶ ἀνάγκη νὰ τελειώσω πρὸς τὸ παρόν.

Ο ΔΟΥΛΟΠΑΡΟΙΚΟΣ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ.

Ο ΡΩΣΣΟΣ δουλοπάροικος χρεωστεῖ πρὸς τὸν δεσπότην αὐτοῦ ὑπακοήν, ὑπηρεσίαν, καὶ φόρον· τὴν ὑπηρεσίαν προσδιώρισεν ὁ νόμος τρεῖς ἡμέρας τὴν ἐβδομάδα δι' ἕκαστον ἀνδρόγυνον. Αἱ δημόσιαι ἀρχαὶ ὀφείλου πάντοτε νὰ βοηθῶσι τὸν δεσπότην. Ἄν αἱ διαταγαὶ τοῦ κυρίου ἀντιβαίνωσιν εἰς τοὺς νόμους, ὁ δούλος δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ τὰς ἐκτελῇ. Δὲν ἐμπορεῖ νὰ νυμφευθῇ χωρὶς τὴν συγκατάθεσιν τοῦ κυρίου του, οὔτε βιάζεται ὅμως νὰ νυμφευθῇ παρὰ γνώμην ἑαυτοῦ. Ἐὰν εἰς ὑποστατικόν τι ὑπάρχη ἔλλειψις ἐπιγάμων γυναικῶν, ἢ ἂν οἱ χωρικοὶ ἅπαντες συγγενεύωσιν, ἄλλος δὲ πλησιάζων ἰδιοκτῆτης ἔχη τοιαύτας γυναῖκας, εἰς τοιαύτην περίστασιν αἱ γυναῖκες ἐμποροῦν ν' ἀγορασθῶσιν· ὅποτε δὲ ἤθελε τύχειν, καὶ ὁ δεσπότης καὶ οἱ χωρικοὶ του νὰ στερεῖνται τὰ διὰ τὴν ἀγορὰν ταύτην ἀναγκαῖα χρήματα, τότε ὁ ἀγοραστής συμφωνεῖ νὰ ἐγχειρίσῃ εἰς τὸν πωλητὴν μίαν γυναῖκα ἀνεπίγαμον διὰ πᾶσαν ἐπίγαμον, τὴν ὁποῖαν ἐκεῖνος ἤθελε τὸν παραδώσειν. Καὶ ὁ δεσπότης καὶ οἱ χωρικοὶ του εἶναι ὑπεύθυνοι εἰς τὴν κυβέρνησιν δι' ὅλους τοὺς δημοσίους φόρους, οἱ δὲ χωρικοὶ εἶναι προσωπικῶς ὑπεύθυνοι διὰ τὸν κεφαλικὸν φόρον, δι' ὅλα τὰ εἰς τὴν γῆν ἐπιτιθέμενα βάρη, καὶ διὰ τὴν χορηγίαν τῶν στρατευσίμων. Ὁ δεσπότης χρεωστεῖ νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν ζωτροφίαν τῶν χωρικῶν αὐτοῦ, καὶ δὲν συγχωρεῖται ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτῶν πλειοτέραν δούλευσιν ἀπὸ τρία ἡμεροκάματα τὴν ἐβδομάδα. Παῖδες, προχωρημένοι τὴν ἡλικίαν, δὲν ὑποκινῶνται νομίμως εἰς τὸ νὰ δουλεύωσιν, ἐνόσω μὲν ἄγαμοι· ἀλλ' ὁ κανονισμὸς οὗτος γενικῶς δὲν φυλάσσεται. Χρείας τυχοῦσης, ὁ δεσπότης ἐμπορεῖ νὰ βιάσῃ τοὺς χωρικοὺς νὰ κατοικῶσιν ὑπὸ τὴν ἰδίαν του στέγην, ἢ ἐπὶ τοῦ ἰδίου του ἀγροῦ, καὶ νὰ μεταχειρισθῇ ὅλην τὴν οἰογένειαν εἰς τὸ νὰ ἐργάζεται πρὸς διατήρησιν ἑαυτοῦ. Ὁ χωρικὸς δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἐγκαλίσῃ τὸν ἰδίον του κύριον· μάλιστα δὲ, ὅλαι του αἱ πράξεις ἀνυροῦνται, ἐὰν ὁ δεσπότης φανῇ ἢ ἔχη συνήγορον εἰς τὸ κριτήριον· ἀλλὰ συγχωρεῖται νὰ καταμηνύσῃ τὸν αἰθίντην δι' ἔγκλημα κακοποιήσεως, καὶ διὰ κρύψιμον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δουλοπαροίκων του. Μολονότι δὲν ὑπάρχει νόμος παρέχων εἰς τὸν δεσπότην τὸ δικαίωμα

τοῦ διαθέτειν τὰ τῶν δουλοπαροίκων αὐτοῦ κτήματα, ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἰσακούεται ὁ ἄθλιος ἐνώπιον δημοσίου κριτηρίου, καὶ προσέτι διὰ τοὺς ἀρχαίους περὶ δουλείας νόμους, εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ λάβῃ ὁ χωρικὸς τὰ δίκαιά του. Ὁ διοικητὴς ἐκάστης ἐπαρχίας ὀφείλει νὰ ἐμποδίξῃ ἢ νὰ παιδεύῃ πράξεις τυραννικὰς ἐκ μέρους τοῦ δεσπότη. Ὁ χωρικὸς δὲν συγχωρεῖται ν' ἀλλάξῃ τὸν τόπον τῆς διατριβῆς του· ὀραπέται χρεῖα νὰ παραδίδωνται εἰς τοὺς κυρίους των· ὁ δεσπότης ἔχει δύναμιν νὰ κολάξῃ τὸν χωρικόν, ἀλλ' οὔτε μὲ λιμοκτονίαν, οὔτε μὲ κολόβωσιν, οὔτε μὲ θάνατον· ἐμπορεῖ νὰ τὸν κάμη νεοσύλλεκτον, νὰ τὸν στείλῃ εἰς τὸ λεγόμενον διορθωτήριον, καὶ νὰ τὸν βιάσῃ ὥστε νὰ κατοικήσῃ ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ του, ὅπου καὶ ἂν αὐτὸς θέλῃ, ἂν δὲν ἦναι ἱκανὸς πρὸς δούλευσιν. Ὁ δεσπότης λαμβάνει δικαιοματικῶς ἀποζημίωσιν διὰ πάντα χωρικόν, ὅστις ἤθελε φονευθῆν ἐκ προμελέτης ἢ καὶ κατὰ συμβεβηκός. Ἐμπορεῖ δὲ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν χωρικόν του, καὶ προσέτι νὰ πωλήσῃ αὐτὸν μὲ γῆν ἢ χωρὶς γῆν· ἀλλὰ δὲν ἐμπορεῖ νὰ τὸν διαχωρίσῃ ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν του, οὔτε νὰ τὸν πωλήσῃ δημοσίως εἰς τὸν πλειοδοτοῦντα. Πολλοὺς ὅμως τῶν καταθλιπτικῶν τούτων κανονισμῶν ἐμετρίασε βαδμηδὸν ἢ συνήθεια· λαμβάνει δὲ τὴν τραχυτέραν μεταχείρισιν ὁ χωρικὸς εἰς τὰ ὑποστατικὰ τῶν μικρῶν γαιοκτητόρων.—Ἐκ Πραγματείας περὶ τῶν γενικῶν Νόμων τοῦ Ῥωσσοῦ Κράτους· ἐν Πετροπόλει, 1833.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΘΟΜΙΛΟΥΜΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ.

ΕἶΝΑΙ βέβαιον, ὅτι ἡ κοινὴ σημερινὴ γλῶσσα σώζει, ἂν καὶ ἀλλοιωμένον εἰς πολλὰ, μέγα μέρος τῆς λεξικῆς ἕλης τῆς παλαιᾶς Ἑλληνικῆς γλώσσης· καὶ πολλὰ λέξεις, τὸ φαινόμενον χυδαῖαι, χρησιμεύουν εἰς πληρεστέραν κατάληψιν τῶν ὀρθῶν γραμμένων, καὶ διόρθωσιν τῶν ἐσφαλμένων παλαιῶν λέξεων, καὶ μάλιστα τῶν εὐρισκομένων εἰς ἀρχαῖα Λεξικά ἢ Γλωσσάρια, ὡς εἶναι ὁ Ἡσύχιος, ὁ Σουΐδας, καὶ ἄλλοι. Ἀπὸ τὰς συνήθεις σημερινὰς λέξεις, ὅσαι δὲν εἶναι προφανῶς ξέναι δὲν ἐπλάσθησαν ἀπὸ ἡμᾶς χθὲς ἢ προχθὲς, ἀλλ' ἀνάγονται ἐξάπαντος εἰς κάμμιαν διάλεκτον τῆς παλαιᾶς. Πολλὰς τοιαύτας ἀνεκάλυψε, καὶ πλειοτέρας ἔχει νὰ ἀνακαλύψῃ, ἡ κριτικὴ ἐτυμολογία, ἂν οἱ ἐπιστήμονες τῆς προγονικῆς γλώσσης σπουδάζωσιν ἐντάμα καὶ τὴν μητρικὴν αὐτῶν κοινὴν γλῶσσαν. Ἀπὸ τὰ σημερινὰ πολιτισμένα τῆς Εὐρώπης ἔθνη κανὲν ἴσως δὲν ἐφύλαξε τόσην ἕλην τῆς προγονικῆς του γλώσσης, ὅσην ἐκληρονομήσαμεν κατ' εὐτυχίαν ἡμεῖς ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς οἱ νεοὶ Ἕλληνες.

Τὸ εὐτύχημα τοῦτο συνεργεῖ νὰ μᾶς κάμη εὐτυχεστέρους καὶ εἰς τὸν καλλωπισμὸν τῆς γλώσσης, ὥστε νὰ κατασταθῇ μία τῶν σημερινῶν καλῶν γλωσσῶν (ἴσως ἢ καλλίστη), ἂν οἱ μορφωταὶ τῆς διακρίνωσι μὲ προσοχὴν τὰ φυσικά της στολίσματα ἀπ' ὅσα, ἂν κ' ἐρανισμένα μὲ σκοπὸν καλλωπισμοῦ ἀπὸ τὴν παλαιάν,

τὴν ἀσχημίζουσαν μάλλον, τὸ δὲ χειρότερον καὶ τὴν πτωχίζουσαν. Ὁ καλλωπιστὴς τῆς γλώσσης τοῦ Γραικοῦ ἔχει τοῦτο κέρδος ὑπὲρ τοὺς καλλωπίσαντας τὰς ἰδίαις γλώσσαις ἀλλογενεῖς (ἀξιεπαίνους διὰ τὰ κατωρθωμένα, ἀμέμπτους δι' ὅσα δὲν τοὺς ἐσυγχωρεῖτο νὰ κατορθώσωσιν), ὅτι ἢ ἀπὸ τοὺς προγόνους εἰς ἡμᾶς διαδοθεῖσα λεξικὴ ὕλη, εἶναι ὄχι μόνον πλουσιωτάτη, ἀλλὰ καὶ εὐκολόπλαστος, διὰ τὴν θαυμαστὴν παραγωγικὴν ἀναλογίαν, τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν λέξεων, καὶ ἄλλα πολλά τῆς προτερήματα, τὰ ὅποια τὸν συγχωροῦν νὰ μορφώσῃ τοὺς γραμμένους κἄν τοῦ λόγου χωρὶς ξενισμὸν.

Τοῦ ξενισμοῦ τοῦτου παραδείγματα ἀπαντῶνται μάλιστα εἰς ἐκεῖνο τὸ ἀπὸ τινος ἀκόμη σπουδαζόμενον ὕφος τοῦ λόγου, τὸ ὀνομαζόμενον *Μιξοβάρβαρον*, καὶ πολὺ δικαιότερον νὰ ὀνομασθῇ, ὡς καὶ ἄλλοτε τὸ *ἔλεγα, Μακαρονικόν*.

Πρόσθε λέων, ὀπισθεν δὲ δράκων, μέση δὲ χίμαιρα.

Τὸ βάρβαρον εἶναι λέξις σχετικὴ, οὐδὲ δύναται πλέον νὰ ἐπιτεθῇ εἰς τὴν σημερινὴν γλῶσσαν, ἀφοῦ ἔπαυσε πρὸ πολλοῦ νὰ λαλῆται ἢ παλαιά. Ἡ σήμερον λαλουμένη δὲν εἶναι οὔτε βάρβαρος, οὔτε Ἑλληνικὴ, ἀλλὰ νέα νέου ἔθνους γλῶσσα, θυγάτηρ καὶ κληρονόμος παλαιᾶς πλουσιωτάτης γλώσσης τῆς Ἑλληνικῆς. Συγχωρεῖται ὁ λαλῶν, ἢ γράφων, νὰ κανονίσῃ καὶ νὰ καλλωπίσῃ εἰς τὸ εὐσχημότερον τὰς συνειθισμένας λέξεις, ἀλλ' ὄχι νὰ βάλλῃ εἰς τόπον αὐτῶν ἄλλας παλαιάς, διὰ τοῦτο μόνον ὅτι εἶναι ἀρχαιότεραι. Γράφομεν ὄχι διὰ τοὺς πρὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων ἀποθανόντας προπάτορας, ἀλλὰ διὰ τοὺς σημερινούς ὁμογενεῖς καὶ συγχρόνους ἡμῶν Ἕλληνας.

Πρῶτον ἔργον τοῦ κανονιστοῦ τῆς γλώσσης εἶναι νὰ τὴν καθαρίσῃ ἀπὸ τὰ ἀληθῶς ξενικά ὀνόματα, ὅποια εἶναι τὰ Ἰταλικά, τὰ Τουρκικά, καὶ ἄλλα τοιαῦτα· ἀλλὰ καὶ ταῦτα πάλιν, ὄχι ὅλα χωρὶς διέκρισιν, ἐπειδὴ οὐδ' οἱ παλαιοὶ ἴσχυσαν νὰ λυτρώσωσι τὴν ὡραίαν αὐτῶν γλῶσσαν ἀπὸ πολλὰς Ἀραβικῆς, Ἑβραϊκῆς, Περσικῆς, ἀκόμη καὶ Ἰνδικῆς λέξεις.

Ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ βάλλῃ εἰς τόπον τῶν συνειθισμένων νέας ἄλλας λέξεις, χρεωστῆται πρῶτον νὰ ἐρευνᾷ μὴ δὲν σώζεται ἤδη εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ ὅ,τι ματαίως ζητεῖ· καὶ ἂν δὲν τὸ εὔρη, νὰ τὸ δανείζεται ἀπὸ τὰ εὐρισκόμενα εἰς τὸν παλαιὸν καὶ εἰς τὸν παρακμάζοντα Ἑλληνισμὸν πολλὰ συνώνυμα, διαλέγων ἀπὸ ταῦτα τὸ εὐκολώτερον νὰ νοηθῇ καὶ ἀπὸ τὸν ἀπαίδευτον τῆς παλαιᾶς γλώσσης.

Δεύτερον ἔργον εἶναι νὰ κανονίσῃ τὰ ὄντως ἀκανόνιστα, ὅταν μάλιστα ὁ κανονισμὸς στέκῃ εἰς ἐνὸς ἢ δύο στοιχείων ἀνεπαίσθητον, καὶ ἀκολούθως ὄχι παράξενον μεταβολήν. Τοιαῦτα εἶναι πολλὰ ῥήματα βαρβαροκατάληκτα, τῶν ὁποίων χωρὶς βίαν ἐμπορεῖ νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ἀρχαίαν γνησίαν κατάληξιν.

Τρίτον, νὰ προτέχῃ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν λεγομένων μορίων, ὡς εἶναι τὸ Οὐδὲ, τὸ Οὐτε, τὸ Μηδὲ,

τὸ Μητε, καὶ ἄλλα πολλά τοιαῦτα, εἰς τὰ ὅποια κυριεῖται ἀκόμη πολλὴ σύγχυσις, μολοντί ἐμποροῦμεν νὰ διακρίνωμεν τινὰ ἐξ αὐτῶν (ἂν ὄχι ὅλα), χωρὶς ξενισμὸν, ὡς τὰ ἐδιάκριναν οἱ πρόγονοί μας. Ἡ ἀρνησις εἰς τὴν ὀριστικὴν ἐγκλίσιν, ὅταν ἦναι χρεῖα διπλῶ εως, πρέπει νὰ διπλῶνεται μὲ ἀρνησιν, καὶ ἢ ἀπαγόρευσις εἰς τὰς λοιπὰς μὲ ἀπαγόρευσιν, διὰ νὰ μὴ συγχέωνται ὅσα αὐτῆ τῶν λέξεων ἢ φύσις ἐδιάκρινε. Τοιαῦται συγχύσεις καὶ ἀνωμαλῖαι ἀπαντῶνται εἰς τοὺς αὐτοσχεδίου μου στοχασμοὺς τόσον συχνῶν, ὥστε δὲν ἔχει κίνεῖς νὰ μὲ ὑποπτευθῇ, ὅτι, συμβουλεύων τὴν ἀπορυγὴν αὐτῶν, σκοπεύω νὰ μεμφθῶ κἀνένα.

Μόνον σκοπὸν καὶ μόνην ἐπιθυμίαν ἔχω νὰ καλλῶνωμεν τὴν γλῶσσαν, ἀρχίζοντες ἀπὸ ἐκεῖνα, ὅσων ὁ καλλωπισμὸς δὲν ξενίζει οὐδὲ τῶν χυδαίων τὴν ἀκοήν· εἰς δὲ τὰ λοιπὰ νὰ προβαίνωμεν κατὰ μικρὸν καὶ χωρὶς βίαν, προσλαμβάνοντες ἢ ἀποβάλλοντες ὅσα συγχωροῦνται ἀπὸ τὴν ιδέαν τοῦ λόγου τοῦ γράφοντος, καὶ ἀπὸ τὴν κατάληψιν τοῦ μέλλοντος νὰ ἀναγνώσῃ τὰ γραφόμενα. Ἄλλη εἶναι ἡ ιδέα βιβλίου μαθηματικοῦ, μεταρυσικοῦ, φυσικοῦ, ἰατρικοῦ, καὶ ἄλλη ἱστορικοῦ, ἠθικοῦ, ἢ θρησκευτικοῦ. Τὰ πρῶτα γράφονται διὰ τοὺς γνωρίζοντας ἢ σπουδάζοντας νὰ γνωρίσωσι τὰς ἐπιστήμας, καὶ πρέπει νὰ γράφονται μὲ ὄρους τεχνικούς, ἢ ἔχουν λέξεις ἰδίαις καθωσιωμένας εἰς καθεμίαν ἐπιστήμην. Τὰ δὲ ἱστορικά, ἠθικά, ἢ θρησκευτικὰ συντάγματα, ἐπειδὴ γράφονται εἰς χρῆσιν ὅλου χωρὶς ἐξαιρέσιν τοῦ ἔθνους, δὲν συγχωροῦν οὔτε λέξεις οὔτε συντάξεις ἀκατανοήτους εἰς τὸν ἀναγνώστην, πλὴν ἂν εὐρίσκωνται καὶ εἰς αὐτὰ τεχνικοὶ τινὲς ὄροι, ἰδίαι τῆς ὕλης λέξεις.

Ἄλλὰ καὶ ταῦτα δύναται ὁ γράφων νὰ τὰς κάμῃ νοητάς, ἢ μὲ ὑποσημείωσιν τινὰ, ἢ, ὡς ἔλεγε ἄλλοτε, τοπίζων τὴν λέξιν εἰς τοιοῦτον μέρος τῆς περιόδου, ὅπου δύναται νὰ τὴν μαυτεύσῃ ὁ ἀναγνώστης, μόνον ὀδηγούμενος ἀπὸ τὰς περικύκλω ταύτης ἄλλας λέξεις.

Τέταρτον ἔργον τοῦ κανονιστοῦ τῆς γλώσσης εἶναι νὰ ἀπορεύῃ, ὅσον δύναται, τὴν φυσικὰ προξενουμένην ἀηδίαν ἀπὸ τὴν ἐπαγάληψιν τῶν αὐτῶν συνδέσμων, ἐπιρρήματων, προθέσεων, ἢ ἄλλων μορίων, τῶν αὐτῶν πτώσεων εἰς τὰ ὀνόματα, ἢ ἐγκλίσεων εἰς τὰ ῥήματα, εἰς βραχυλογία, τῶν αὐτῶν φωνῶν τὴν ἤχησιν, ἢ τὴν ἐπισώρευσιν πολλῶν παρασίτων (ὡς τὰς ὀνομάζουσι) λέξεων. Τῶν τοιούτων ἢ προσθήκη παραλύει τὸ ὕφος, ὡς ἐξεναντίας ἢ ἀφαίρεσις τὸ κάμνει γοργότερον, καὶ ἀκολούθως πλέον εὐάρεστον εἰς τὴν ἀκοήν. Ὁ λόγος πρέπει νὰ βαδίσῃ, ὡς στρατιώτης θαρραλέος, ὄχι νὰ σύρεται ὡς αἰχμάλωτος. —ΚΟΡΑΗΣ.

Ο ΠΡΟ ΤΟΥ ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΥ ΕΛΕΦΑΣ.—Πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ὑπῆρχεν ἐλέφας, πολὺ μεγαλήτερος τοῦ νῦν ἐγνωσμένου· τόσον δὲ πολυάριθμα λείψανα τοῦ θηρίου ἐκείνου σώζονται εἰς τὴν ἀρκτώαν Εὐρώπην.

ὥστε οἱ χωρικοὶ, ἀκόμη καὶ τὴν σήμερον, καταγίνονται εἰς ζήτησιν τοῦ καθ' ὅλην τὴν ψυχρὰν χώραν τῆς ἄρκτου διεσκορπισμένου ἐλεφαντόδοντος. Μολονότι δὲ εἶναι τουλάχιστον χίλιοι χρόνοι ἀφοῦ ἤρχισεν ἡ ζήτησις αὕτη, ἡ εὐρισκομένη ποσότης, μ' ὅλα ταῦτα, ποσῶς δὲν ὀλιγόστευσε. Τοῦτο εἶναι ἀληθῶς ἐκπληκτικόν· καθότι ἀποδεικνύει ὅτι τὰ τέρατα ἐκεῖνα—τόσον μεγάλα, ὥστε ὁ νεώτερος Ἀσιατικὸς ἐλέφας ἤθελε φανῆν μικρὸς εἰς τὸ πλάγιον αὐτῶν—ἦσαν τόσον πολυπληθῆ, ὅσον οἱ βόνασοι τῆς Ἀμερικῆς. Ἀναμφιβόλως, ἀγέλαι ἀπειροὶ συνωδοίπορον εἰς ζήτησιν τροφῆς καθ' ὅλην τὴν ἡπειρον. Εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς τὰ ὀστᾶ τοῦ ἐλέφαντος τούτου εὐρίσκονται πανταχοῦ ἐστρωμένα, ἐκ τοῦ ἐνδοτέρου τῶν Καναδῶν ἕως οὗ ἡ γῆ ἐξετάσθη πρὸς μεσημβρίαν καὶ δυσμᾶς. Τοῦ Ἀμερικανοῦ ἡ κατασκευὴ διέφερον οὐσιωδῶς ἀπὸ τὴν τοῦ Εὐρωπαίου, ἐπειδὴ ἐκεῖνος μὲν εἶχε τοὺς χαυλιόδοντας ὀλίγον τι κυρτοῦς, οὗτος δὲ τοὺς εἶχεν εἰς εἶδος ὀρεπάνου. Πόσον φοβερὰ πρέπει νὰ ἦτον ἡ καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς μεταβολή, ἣτις, κατὰ τὸ φαινόμενον, διαμιᾶς ἐξωλόφρευσεν ἅπασαν τὴν γενεάν καὶ ἀπὸ τὰς δύο ἡπείρους!

ΚΑΤΑΒΡΩΣΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ.—Ἰστορεῖται περὶ τῆς πολυμαθοῦς Γαλλίδος Madame de Stael Holstein, ὅτι, πρὶν γένῃ δεκαπενταετῆς, εἶχε ποτὲ καταφάγειν 600 μυθιστορίας εἰς τρεῖς μῆνας, ὥστε κατὰ μέσον ὄρον πρέπει νὰ ἀνεγίνωσκεν ὑπὲρ τὰς ἑξ τὴν ἡμέραν. Ὁ Λοδοβίκος ΙΣΤ', κατὰ τὸ διάστημα τῶν πέντε μηνῶν καὶ ἐπτὰ ἡμερῶν τῆς πρὸ τοῦ θανάτου φυλακισεώς του, ἀνέγνωσεν 157 τόμους, ἢ ἕνα τὴν ἡμέραν. Ἐὰν δὲ ἡ τοιαύτη λαιμαργία ἦτο συγγνωστὴ εἰς τὰς περιστάσεις τοῦ Λοδοβίκου, ὄχι ὅμως βέβαια καὶ εἰς τὰς περιστάσεις νεανίδος δεκατετραετοῦς ἢ δεκαπενταετοῦς. Πῶς δύναται νὰ ἔχη καιρὸν διὰ σκέψιν ὁ τόσον ταχέως ἀναγινώσκων; Οἱ τὰ βιβλία οὕτω κατατρώγοντες κάμνουν κατάχρησιν τῆς φύσεως τόσον δεινότεραν τῶν ὑπερφορτονόντων τοὺς ἑαυτῶν στομάχους, καθόσον ἀνοητικαὶ δυνάμεις υπερβαίνουν τὰς ζωϊκὰς ὀρμᾶς. Πάμπολλοι νέοι ἐξοδεύουν τὸν καιρὸν εἰς διηνεκῆ ἀνάγνωσιν, ἢ μᾶλλον εἰς τὸ κατατρώγειν βιβλία. Καὶ εἶναι μὲν ἡ τροφή αὕτη ἐλαφρὰ· πλὴν, ἐνασχολοῦσα τὰς νοητικὰς δυνάμεις εἰς ἀκάρπους ἀγῶνας, ἀποκλείει τροφήν καλητῆρας παιότητος.

ΚΡΑΝΙΟΝ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΜΑΤΙΛΔΑΣ.—Ὁ εἰς Στοκόλμην κίριος Βερζέλιος ἔστειλε, τὸ 1820, πρὸς τὴν ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν τὸ κρανίον τοῦ Καρτεσιου, ἀποθανόντος εἰς Σβεκίαν τὸ 1650. Ὁ Κυβερ, ὅστις πρῶτος παρ' ἔλαβε τὸ ὄστρον τοῦτο τοῦ σοφοῦ Σβέικου, παρατήρησε κατ' ἐκείνην τὴν περίστασιν, ὅτι κρανία καὶ ἄλλα ὀστᾶ ἐμποροῦν νὰ διαφυλαχθῶσιν εἰς μολύβδινα κιβώτια ὑπὲρ τὰ 700 ἔτη. Πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῆς γνώμης ταύτης ἀνέφερον ὡς παράδειγ-

μα, ὅτι τὸ κρανίον καὶ τὰ ὀστᾶ τῆς βασιλίσσης Ματίλδας (ἣτις ἀπέθανε τὸ 1183) εἶχαν εὐρεθῆν καλῶς διατηρημένα εἰς τὸν τάφον αὐτῆς, εἰς τὸ ἐν Καὲν γυναικεῖον μοναστήριον.

Τὸ 1827, φάλαινά τις εὐρέθη νεκρὰ εἰς τὰ παράλια τοῦ Βελγίου, τὴν ὁποίαν ἐξετάσαντες, ὑπέθεσαν ὅτι ἔζησεν ἐννεακόσια ἢ χίλια ἔτη. Τὸ μῆκος, πλάτος, καὶ βάρος τοῦ τερατώδους τούτου θηρίου ἦσαν ὡς ἔπεται·

	Πόδες.
Ὀλικὸν μῆκος	95
Πλάτος	18
Μῆκος τῆς κεφαλῆς	22
Ύψος τοῦ κρανίου	4½
Μῆκος τοῦ μαχοκοκκάου	69½
Ἀριθμὸς τῶν πλευρῶν, 28, μῆκος	9
Μῆκος τῶν πτερυγίων	12½
Πλάτος τῆς οὐρᾶς	22½
Μῆκος τῆς αὐτῆς	3

Βάρος, ὅταν εὐρέθη, 249 τόνοι, ἢ 480,000 λίτραι, ὀκάδες 174,545.

Ποσότης ἐλαίου ἐξαχθέντος, λίτραι 40,000, ὀκάδες 14,545.

MANIA.—Ἀπεδείχθη ὅτι αἱ γυναῖκες ὑπόκεινται εἰς παραφροσύνην πολὺ μᾶλλον ἀπὸ τοὺς ἄνδρας. Εἰς τὴν Γαλλίαν, ὑπάρχουν 11,119 μανιακοὶ, καὶ 13,964 μανιακαί. Εἰς τὰ Μεδιόλανα, οἱ μὲν ἄνδρες εἶναι 2,609, αἱ δὲ γυναῖκες 3,207· καὶ εἰς τὴν Σκωτίαν, τὸ 1818, ἦσαν 2,311 ἄρρενες, καὶ 3,339 θήλειαι. Οἱ ἔγγαμοι ὑπόκεινται εἰς τὴν νόσον ταύτην ὀλιγώτερον ἀπὸ τοὺς ἀγάμους· τοῦτο δὲ προέρχεται ἀπὸ τὴν ὁποίαν γενικῶς συνεπιφέρει ὁ γάμος εὐταξίαν ζωῆς, καὶ παθῶν μετριότητα. Ὅσον πλειότερας μερίμνας ἔχει ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὅσον πλέον ἐκδοτος εἶναι εἰς τὰς ἡδονὰς, τόσον εὐκολώτερα ὑποπίπτει εἰς τὸ πάθος τοῦτο. Ἐκ 279 ἀσθενῶν, οἵτινες εἰσῆλθαν εἰς φρενοκομεῖόν τι, 96 ἀνῆκαν εἰς τὸ στρατεύμα, 63 ἦσαν ἔμποροι, 60 κτηματῖαι, 31 γεωργοὶ ἢ κηπουροὶ, 15 λόγιοι, 6 ἐκκλησιαστικοὶ, 6 ἰατροὶ, καὶ 2 χημικοί. Εἰς ἄλλο τι φρενοκομεῖον ἐμβῆκαν 129, ἐκ τῶν ὁποίων 1 ἦτο διδάσκαλος, 5 ἰατροὶ, 7 γεωργοὶ, 11 μαθηταὶ πανεπιστημίων, 11 νομικοὶ, 14 κτηματῖαι, 14 κληρικοὶ, 29 ἐκ τοῦ στρατεύματος ἢ τοῦ ναυτικοῦ, καὶ 37 ἔμποροι. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς ἄλλου τινός, ἦσαν 50 ἔμποροι, στρατιωτικοὶ 33, σπουδασταὶ 25, ὑπουργικοὶ 21, δικηγόροι 11, καὶ τεχνῖται 6.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν φρενολήπτων εἰς τὴν Ἀγγλίαν λογαριάζεται ὡς 10,000, εἰς δὲ τὴν Σκωτίαν 4,000. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑπάρχει ἕνας φρενολήπτης διὰ κάθε 782 κατοίκους· εἰς τὴν Οὐαλλίαν, ἕνας πρὸς 800· καὶ εἰς τὴν Σκωτίαν, ἕνας πρὸς 574. Εἰς τὴν Γαλλίαν, ἕνας πρὸς 1000· εἰς τὰς παρὰ τὸν Ῥῆνον Προυσικὰς ἐπαρχίας, ἕνας πρὸς 666· εἰς τὴν Νορβηγίαν, ἕνας πρὸς 551· εἰς δὲ τὴν Ἀμερικανὴν Πολιτείαν Νεοβόρακον, ἕνας πρὸς 275! Αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι πάσχουν ἀπὸ τὸ δεινὸν τοῦτο μᾶλλον ὁποιοῦδήποτε ἄλλου μέρους τῆς γνωστῆς οἰκουμένης.